Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ай 1921 оной ...арин 21-һээ гарана | № 33 (14144) | 1976 оной февралиин 10, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

КОММУНИСТ НИКОЛАЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ ТАРАСКИН БАРГАЖАНАЙ АЙМАГАЙ УЛАНЛИ КОЛХОЗДО АРБА ГАРАН ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА ХОНИШОНООР ХҮДЭЛНЭ. ДУИ ДУРШЭЛТЭЙ ХОНИШОН ҮНГЭРЭГШЭ ЖЭЛДЭ ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР 480 КИЛОГРАММ НООҺО ХАЙШАЛЬАН, 100 ЭХЭ ХОНИН БҮРИҺӨӨ 100 ХУРЬГА АБАЖА, ГАРЗАГҮИГӨӨР ТҮЛЖҮҮЛҺЭН БАЙХА ЮМ. МҮНӨӨ ТЭРЭ 520 ТҮЛГЭ ХАРУУҺАЛНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ТҮРҮҮ ХОНИШОН Н. И. ТАРАСКИН.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БУХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МУРЫСӨӨНДЭ ИЛАГШАД

...5 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоонь ... дүүргэхын ба түсэбтэ юһэдэхи табан жэлые ...татайгаар түгэсхэхын түлөө бүхэсоюзна со...ис мурысөөнэй дүнгүүдые КПСС-эй Централь... ...митет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, Про...юнальна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна ... ВЛКСМ-эй Центральна Комитет хаража ...д, эдэниие илаһанда тооложе, шагнаа гэбэл:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

...эбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые ...элгэдэ эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһа..., үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлһэнэйнь, ...ай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэйнь, продукциин ша...айжаруулһанайнь түлөө **КПСС-эй ЦК-гай, ...Р-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ...СМ-эй ЦК-гай «Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлдэ ...ай шэн габьяагай түлөө» гэһэн дурасхаалта ...гүүдээр, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министр...эй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-...дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнажа, СССР-...НХ-дахи Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта** ...эхэ:

...ЯАГТЫН АЙМАГАЙ ХЯАГТЫН СОВХОЗЫЕ.

...75 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоонь ... дүүргэхын ба түсэбтэ юһэдэхи табан жэлые ...лтатайгаар түгэсхэхын түлөө бүхэсоюзна со...ис мурысөөндэ эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые түй...һанайнь түлөө **КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Ми...рнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ...гай дамжуулгын Улаан тугуудаар шагнаха:**

...АБАНСКЫН АЙМАГЫЕ;

...ДЫН АЙМАГАЙ ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО ...РЬЕОГОЙ СОВХОЗЫЕ.

(ТАСС).

XXV КПСС-эй СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

ШЭНЭ АМЖАЛТА ТЭЭШЭ

Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мурысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай гаргаһан тогтоолые Мухар-Шэбэрэй аймагай ажалшад халуунаар угтажа, зүбшэн хэлсэнэ, дутагдалнуудаа элирүүлнэ, арга боломжо, нөөсэнүүдээ тодоруулна, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана.

Һаяхан аймагай түрүү ажахынуудай нэгэн «Искра» колхоздо ябаад, тэндэхи хүн зонтой хөөрэлдөөбди. Урда жэлнүүдтэшье энэ колхозой таряашад, механизаторнууд, малшад социалис мурысөөнэй түрүү зэргэдэ ябадаг байгаа. Ороохо тарянанай тогтууритай баян ургаса жэл бүри хуряадагаараа Хонхолын таряашад, механизаторнууд республика дотороо мэдээжэ болоһон ааб даа. Аймаг соохоо энэл колхоз таряан, мал ажалай продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргэпэн. Үнгэрэгшэ жэлдэ тарялангай гектар бариһөө 17,8 центнер ороохо хуряажа, гүрэндэ 55.300 центнер алтан таряа худалдаһан юм.

Үнгэрэгшэ жэлэйнь үрэ дүн колхозой гэшүүдые баясуулна. Арбадахи табан жэлдэшье бүри ехэ амжалта туйлаха материальна һайн база, үндэһэ һуури байгуулагдаа. Ажахын ахамад экономист **Ф. Ф. Тугаринов** энээн тухай иигэжэ хэлэнэ:

— Бидэ нёдондо 592 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулжа, хараалһандаа хүрэжэ шадаабди. Үйлэдбэриимнай ашаг үрэ үгэлгэ 30,9 процентдэ хүргэгдөө. Ашаг олзын ехэнхи хуби таряан ажалһаа оруулагдаа. Юуб гэхэдэ, гүрэндэ ороохо худалдаха жэлэй түсэб хоёр дахин үлүүлэн дүүргэгдэжэ, хэдэн мянган түхэриг нэмэлтэ олзо колхозой жасада ороо.

Нэрэзшье арбадахи табан жэлэй эхин дээрэһээ гэдэргээ эрьен харахадань, хонхолынхидта урмашан баясаха юумэн яһала бии даа.

Эдэ үдэрнүүдтэ ажахын механизаторнууд, таряашад, малшад түрэл Коммунис партиингаа XXV съездые ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө хүдэлмэриингөө эршэ үдэр бүри шангадхана. Мүнөө жэлдэ ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абаха найдамтай үндэһэн һуури табигданхай. Нуга сабшалан дээрэ 12 мянган тонно наг шэбхэ, горитой хэмжээнэй минеральна үтэгжүүлгэ гаргагдажа тараагдаа, 1.150 гектар сэбэр, 2.270 гектар намарай паар хаһа саг соогоо, һайнаар хахалагдаа, хүрэнгын орооһон сэбэрлэгдэжэ, шалгагдажа, тарилгын эрхим шанарта хүргэгдөө.

Бүхэсоюзна социалис мурысөөн тухай парти, правительствын тогтоолой хэблэлдэ туихаглагдаһанай һүүлээр тэрэниие зүбшэн хэлсэһэн, һайшаан дэмжэһэн суглаанууд колхозой комплексно бригада, һаалиин фермэ, хонишодой бригада бүхэндэ болоо. Мүн угтамжын түсэб, дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялганууд абтаа. Тэндэ хэлэгдэһэн хэдэн һанамжануудые дурдая. Аймагай чемпион, ажахын үнинэй тракторист **Т. Ф. Митрофанов** иигэжэ хэлэбэ:

— Бидэ, механизаторнуудай үнэн сэхэ, бүтээсэ ехэтэй ажалһаа абаһан уялгануудаймнай дүүргэлтын, колхозоймнай хүгжэлтын хуби заяан сэхэ дулдыдаха байна. Тиимэһээ бидэнэр сэдьхэлэйнгээ эрилтээр, һэшхэлээрээ хүдэлхэ уялгатайбди. Оньһон техникэ запабарилга шиидхэхы шатадаа оробо. Бүхы юумэмнай хуу урагшатай һайн, нэгэшье дутагдал үгы гэжэ хэлэхын аргагүй. Запасной частьнууд дуталдана. Саашадаа запчасть элбэгээр гаргаха шухала гэжэ һанагдана. Түрэл Коммунис партиингаа XXV съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр тарилгада хэрэглэгдэхэ трактор, машинануудаа, зэр зэмсэгүүдээ заһабарилжа бэлэн болгохобди. Би өөрөө мүнөө жэлдэ 2.000 эталонно гектар зөөлэн хахалалга хэхэб гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялга абалаб.

Республикын хүдөө ажахын габьяата механизатор **С. Я. Стулёв:**

— Бүхы ажалайнгаа шанарые һайжаруулхын түлөө шангаар тэмсэхэ зэргэтэйбди. Нёдондо би 300 гектар таряа хадажа, 6.579 центнер ороохо суглуулан сохёо һэм. Мүнөө жэлдэ энээнһээ доошо орохогүйб гэжэ үгэеэ үгэнэб.

Һаалишан, коммунис ажалай ударник **В. И. Рычкова:**

— Һү һааха табан жэлэй түсэб дүүргэбэшье, үнеэн бүриһөө һү һаалгаар түрүү ажахынуудһаа гээгдэнэбди. Хоёр фермын 37 һаалишадһаа 14-нь лэ хоёр мянгатанай зэргэдэ гараа. Адли эрхэ байдалда байгаад, бэшэмнай түрүүшүүлһээ юундэ гээгдэхэ болооб? Шалтагааниинь нэгэн. Һаалишадай дунда мурысөөн миил ёһо тэдысэ, гол түлэб саарһан дээрэл эмхидхэгдэнэ. Ехэ һүнэй түлөө һаалишан, үхэрнэн бүхэн үнэн зүрхэнһөө тэмсэнэгүй, бүхы һаналаа табинагүй. Иимэ байдалтай эбсэхын аргагүй. Энэ дутагдал усадхагдаха зэргэтэй. Би мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө 2.500 килограмм һү һаахаб гэжэ уялга абаад, Галина Леонтьевнае мурысөөндэ уринаб.

— Валентина Ивановнагай мурысэе гэһэн уряаень хүндэтэй дээрэ тогтоон абанаб. Үнеэн бүриһөө 2.200 килограммһаа бага бэшэ һү һаахаб гэжэ үгэеэ үгэнэб. Хоюулан арба гаран жэлдэ хамта ажаллажа байнабди. Шиниингээ «нюусые» һайн мэдэхэб. Нёдондо ши илажа гарааш. Мүнөө жэлдэ харана бэзэбди, хэмнай илагшааб, — гэжэ һаалишан **Г. Л. Модина** хэлэбэ.

Үнинэй хонишон **М. Н. Козлов** иигэжэ хэлэнэ:

— Хони һүрэг үсхэбэрилгэдэ анхарал үшөө багадана гээшэ ха. Зуунһаа 100 хурьга абаһан хүн манда үгы шахуу. Хонидой үүлтэр һайжаруулха асуудал мүртэй шиидхэгдэнэгүй. Эндэ хэн зэмэтэйб гэхэдэ, зооветмэргэжэлтэд. Энэ һалбари тушаа арбадахи табан жэлдэ тэдэнэр ташха ондоогоор хандадаг болохо зэргэтэй. Мүнөө жэлдэ зуунһаа 100 хурьга, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо абаха, хурьган бүхэнөө эхэһээнь 22 килограмм шэгнүүртэйгээр илгаха гэжэ бүхы шадалаараа оролдохо байнаб.

«Искра» колхозой гэшүүд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ **иимэ социалис уялгануудые абаа.**

Тарялангай гектар бүриһөө 18 центнер ороохо таряа, тэрэ тоодо 20 центнер **шэниисэ, 90 центнер хартаабха, 225 центнер овощ, 200 центнер кукурузын ногоон набша, 25 центнер зелёнко, 180 центнер куузику, 30 центнер олон жэлэй ногоо, сабшалангай га бүриһөө 25 центнер үбһэ хуряажа, ниитынгээ адууһа малые хүсэд хүрэхэ шэмэтэ, бүдүүн тэжээлээр хангаха зорилго табина.**

Бүхыдөө 115 мянган центнер таряа хуряажа, 15 мянган центнер һү, 7.140 центнер мяха, 500 центнер нооһо абаха, гүрэндэ 28 мянган центнер ороохо, 7 мянган центнер хартаабха, 2.500 центнер овощ, 12 мянган центнер һү, 6.150 центнер мяха, 610 центнер нооһо (тушаан абалгын хэмжүүрээр) худалдаха гэһэн уялга абтаа.

Һаалишадынь үнеэн бүриһөө 2.000 килограмм һү һааха, хонишодынь хонин бүхэнһөө 3,4 килограмм нооһо хайшалха, мүн зуун эхэ мал бүриһөө 90 хурьга, 85 тугал, гол эхэ гахай бүхэнһөө 14 поршоонхо түлжүүлхын түлөө тэмсэхэбди гэжэ үгэеэ үгөө.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ТҮРҮҮШЫН ДҮН БАЯСУУЛНА

Иван Николаевич Жаркойе манай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз соогоо эгээл бэрхэ, найдамтай хонишон гэжэ дэмы хэлсэдэггүй.

Тиимэһээ хонишон болохо дуратай залуушуул заатал һаа тэрээнтэй хүдэлжэ, дүршэл абаха гэжэ оролдодог юм. Энэ жэлдэ нүхэр Жаркойн отарада залуушуул Константин Хлебников, Иван Николаевичай өөрынь хүбүүн Геннадий хүдэлэлсэнэ. Тус отарада колхоз соогоо эгээл олон хурьган абтаад байна. Түсэбэйнтөө ёһоор 500 хурьга абаха аад, мүнөө 515 хурьгадтай болонхой. Түрэхэ хонид эндэ үшөөл бии, Тиигэжэ зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлхэ уялгаяа үлүүлхэ аргатай байна.

Олон жэлэй дүршэлтэй хонишон Балта Дашиевич Цыдыпылов нүхэдөөрөө 538 хурьга абаад, бүрин бүтэн томо болгожо байна. Мүн ахалагша хонишод Андрей Хлебников, Владимир Григорьев, Семен Шангин гэгшэд олон хурьга абаа.

Урда жэлнүүдтэ колхоздо хонидой түл абалга ехээр унжагайрагша һэн. Һүүлэй үедэ хонидые үрэжүүлгэдэ эртээнһээ бэлдэдэг, бүхы заабариин ёһоор үнгэргэдэг болоһоной, илангаяа хонидые һайнаар адуулжа, таргалуулһанай ашаар мүнөө түл абалга эмхитэйгээр, богони болзорто дүүргэгдэнэ. Байгша ондо февралиин тэн багаар бүхы хонидоо түрүүлжэ абахаар хараалһан 5300 хурьгадаа абаад байха һанаатайбди.

Түл абалгын халуун хаһын урда ехэ бэлэдхэл хэгдээ гээшэ. Үбһэ тэжээлһээ гадна, отара бүхэндэ талха, мел, элдэб микро-зүйлнүүдые холиһон брикет, улаан шабар, нарһанай ногоон шэлбүүһэн гэхэ мэтэ хуу бэлдэгдээ һэн.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бүхэсоюзна социалис мурысөөндэ оролсоод, манай хонишод энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 90-һээ үсөөн бэшэ хурьга абахын түлөө тэмсэнэ.

С. ЧАГДУРОВ
Хяагтын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь

...ЛААН ТУГТА КОЛЛЕКТИВ

...-Удын ТЭЦ-эй кол... үнгэрһэн жэлдэ 1 ...д киловатт-час элект... хүсэ үйлэдбэрил...ай ехэ амжалта туй...м. Эдэнэр юһэдэхи ...лэй даабари болзор... ноябриин 29-дэ ...бэлэй. Юһэдэхи та...эй туршада электрын ...үсэ үйлэдбэрилгэ ...ентээр ургаһан бай... киловатт-час элшэ ...дбэрилхэдөө урдань ...м түлишэ галдадаг ... 336 грамм гаргалые һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлэн, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаба. Эдэнэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари декабриин 20-до, январь, февралиин даабари партиин XXV съездын урда тээ дүүргэхээр зоригжонхой.

...рүү коллектив 1976 ...дай ажахын түсэб ...айгаар дүүргэхын ...хэсоюзна социалис ... тухай КПСС-эй ... СССР-эй Министр...оведэй, ВЦСПС-эй ...СМ-эй ЦК-гай тогтоо...

Ваярай митинг дээрэ ТЭЦ-эй коллективтэ КПСС-эй Буряадай обкомой, Министрнүүдэй Соведэй, Буряадай АССР-эй профсоюзуудай, областной Соведэй, КПСС-эй Железнодорожно райкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой профкомой түрүүлэгшэ Б. Л. Занятин инженер Ю. Напортовичто Хүндэлэлэй грамота барюулба.

П. БУРМАКИНАЙ
фототекст.

РЕПОРТАЖ
ТҮМЭРЭЙ ХАНХИНААН ТАҺАРНАГҮЙ

Үглөөгүүр газаа үшөө бүрүүл байхада Мужыха тосхондохи трактор, машинын мастерской тээшэ хүнүүд субажа эхилнэ. Һаяхан хон-жэн байһан мастерской тээһээ уданшьегүй түмэр түдэгын хангирха, трактор, машинануудай хүнхинэлдэхэнь дуулдажа, электрын гагнуурай хүхэ галай ялаганахань харагдажа захалба.

Урдуураа олон сонхотой уужам ехэ мастерской соо абаһаар лэ эршэтэ ажал эхилшэнэ. Эндэ гурбан гусеничнэ, юһэн колесно тракторнууд зэргэ оруулагдажа задалагдаад, тэдэнэй хажуугаар елэгэр тоһон болоһон хубсаһатай хэдэн механизаторнууд сүлөөгүй хүдэлнэ. Эдэмнай Петр Ружанскиин хүтэлбэрилдэг заһабарилагшадай звено гээшэ. Тэдэнэр тракторнуудай гол шухала узелнуудые задалаад заһабарилдаг, һүүлдэнь дахин хабсараад, хүдэлгэжэ туршадаг ажалтай зон юм.

— Бидэнэйл оролдолгоһоо трактор заһабарилгын ябаса, шанарынь гол түлэб дулдыдаха байна. Тиимэһээ харюусалгаяа ойлгожо, бүхы юумэеэ сэхэл нарин нягтаар хэхэ гэжэ оролдонобди. Тиигээдшье бидэнэр лэ эдэ тракторнуудтаа өөһэдөө һуужа, хабартаа газар хахалха, борной шэрэхэ, сеялкэ шагтагалаад үрэһэ тариха байна ха юмбибди, — гэжэ нүхэр Ружанский хэлэнэ.

Яруунын аймагай «Дружба» колхоздо элдэб түхэлэй бүхыдөө 78 трактор бии юм. Тэдэнэй 56-ниинь гол түлэб заһабарилагдаһан, мүн шэнэ тракторнууд байна. Ажахын механизаторнууд өөһэдынгөө хүсөөр ДТ-75 түхэлэй 15 трактор заһабарилха юм. Мүнөө тэдэнэйнгээ наймыень бэлэн болгожо гаргаа. Һаяар үшөө хоёрынь заһабарилагдажа гараха байна.

— Зарим узелнуудые һэлгээд табиха запасной частьнууд дуталдажа, ажалыемнай һаатуулна. Мүн электротүхеэрэлгэнүүдэй запасной хэрэгсэл хомордоно. Тиимэһээ хуушан детальнуудые һэльбэжэ, гагнажа байгаад шэнэлжэ табинабди. Энэ талаар үнинэй слесарь, коммунист Даша-Дондок Цыбиков ехэ оролдолго, шадабари гаргана. Тэрэ түлишын аппаратура, электро-түхеэрэлгэ гэхэ мэтэ нарин узелнуудые ехэл һайн шанартайгаар заһабарилдаг юм, — гэжэ механик Григорий Жданов хөөрэнэ.

Колхозой механизаторнууд газар элдүүрилхэ машинануудаа бүри жэлэй эхеэр заһабарилжа дүүргээ һэн. Мүнөө эндэ 46 плуг, 25 сеялкэ, 12 культиватор гэхэ мэтэ зэр зэмсэгүүд бэлэн болгогдожо, жагсаалда табигданхай. Дүршэлгэй бэрхэ механизаторнууд В. В. Мухин, Б.-Н. Г. Дондоков, П. М. Уваров, П. В. Филиппов, Н. О. Доржиев гэгшэд эдэ техникые түргэнөөр, һайн шанартайгаар заһабарилжа гаргаа.

Мүнөө үедэ тэдэнэрэй заримашинь үнэтэ саг дэмы гээхэгүйн тула үбһэ хуряалгын техникэ заһабарилжа эхилэнхэй. Һаянай тракторай 7 косилка заһабарилба.

Техникэ заһабарилгые түргэдхэхэ талаар түмэршэ дархан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ветеран Савелий Шарголович Шапкеев ехэ үүргэ дүүргэнэ. Кузница соонь оньһон хүндэ балтын нэжэгэнэхэ абяан дуулдажа, халуун түмэрэй улаан ошодой сасархань ходо харагдажа байдаг.

Эндэхи мастерскойн механизаторнууд бүхы тракторнуудаа КПСС-эй XXV съездын нээгдэхэ үдэр болотор заһабарилжа дүүргэхэ уялга абанхай. Тиигэжэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бүхы техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ, үндэр баян ургасын үндэһэ һуури табихань гээшэ.

В. ЦЫБЖИТОВ,
аймагай «Улаан Туяа» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ФКП-гэй СЪЕЗД ДҮҮРЭБЭ

ПАРИЖ. (ТАСС). Францын Коммунис партиин XXII съезд Париж шадар хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг Сент-Уэн гэжэ багахан хотодо дүүрэбэ.

ФКП-гэй ЦК-гай «Коммунистнууд Францида юу хүсэнэб» гэһэн документын проектые, партиин Генеральна секретарь Ж. Маршегэй съезд дээрэ хэһэн ФКП-гэй элидхэлые тэрээндэ хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар һайшаагаа. Партиин хүтэлбэрилхы органууд һунгагдаа. ФКП-гэй гэшүүдые 500 мянгаһаа 680 мянга хүрэтэр олошоруулха тухай Францын эрэгтэй, эмэгтэй бүхы хүнүүдтэ хандаһан XXII съездын хандалга баталагдан абтаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко түрүүтэй КПСС-эй делегаци, мүн бусад Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, национально-сүлөөрэлгын болон демократическа хүдэлөөнэй делегацинууд Францын коммунистнуудай хуралдаанда хабаадаһан байна.

Партиин XXII съезд дээрэ һунгагдаһан ФКП-гэй ЦК-гай пленум болобо.

ФКП-гэй ЦК-гай пленум Жорж Маршее ФКП-гэй Генеральна секретаряар һунгаа.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН
ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД.

БИРОБИДЖАН. Бабстовска совхозой түрүү һаалишан М. Нижегородцева болон тэрэнэй юһэн хани басагад операторнуудай курсада һуража эхилбэ. 800 толгой үнеэдэй харууһалагдаха малай шэнэ бүлэг барилгые эдэнэр хангаһан хүдэлхэ байна.

ГОРОДЕНКА. (Ивано-Франковско область). «Ажалай алдар габьяада хүртэһэн бүлэ ажаһууна» — гэһэн гаршаг Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшан Дмитрий Петрович Геришэй байшангай нюур талада хадагдаба. Гериштэнэй таряашанай уг гарбал Прикарпатиин энэ ажахыда иимэ үндэр нэрэ зэргэдэ түрүүлэн хүртөө. Колхозой хамтын суглаан дээрэ олгогдодог иимэ үндэр нэрэ зэргэ ажалша бүхэриг таряашадта хэдэ хэдэн хүнгэлэлтэ үгэхэ байна.

КУРСК. Олымска һүнэй консервын завод, продукци гаргажа эхилбэ. Тус предприяти халаан соогоо 100 мянга шахуу баанха бүшэмэг һү үйлэдбэрилэн гаргаха юм.

АЛМА-АТА. Казахстанай таряашад 25 миллион гектар талмай дээрэ саһа тогтоожо дүүргэбэ. Тэрэнь нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө 5 миллион гектараар үлүү юм. Олон областьнуудай механизаторнууд тогтооһон саһаяа тараагаа.

ШИМАНОВСК. (Амарай область). «Ярославский комсомолец» гэжэ тепловоз БАМ-да ерэбэ. Ярославска областиин залуушуулай суглуулһан түмэр түдэгөөр тэрэ бүтээгдэһэн байна. Брянскын комсомолшууд энэ локомотив бүтээгээ.

РОВНО. Хуурай тэжээл хубаарилан үгэхэ автомат оньһон түхеэрэлгэнүүд Квасиловска «Квасиловфермаш» гэжэ туршалгын заводто бүтээгдэн гаргагдажа эхилбэ. Малай тусхай бүлэг барилганuудта хоёр мянган гахай нэгэ доро харууһалхаар хараалагдаһан энэ шэнэ түхеэрэлгэнүүд Белоруссиин, Литвагай, «Сельхозтехникын» нэгэдэлнүүдтэ эльгээгдэхэнь.

СВЕРДЛОВСК. «Уралмаш» шадар олон дабхар байшан гэрнүүд баригдажа эхилбэ. Эндэ 9-һөө 16 хүрэтэр дабхартай байшан гэрнүүд соо 40 мянга гаран хүн ажаһууха юм. 1976 ондо Свердловскдо 600 мянга шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха байна.

ДУШАНБЕ. Республиканска клиническэ 3-дахи больницын хүүгэдэй хирургиин клиникэдэ видеотелефон табигдаба. Мүнөө врач гү, али медсестра үбшэн хүнэй больницын хаанашье байхада хөөрэлдэхэдөө, хаража байха аргатай болоо. Һаяар шэнэ аппарат Ленинабадска областиин Пролетарска районой түбэй больница соо табигдаха юм. Түсэбтэ арбахади табан жэлдэ видеотелефоной холбоон Таджикистанай эмнэлгын олон эмхи зургаануудта бии болохо.

АСТРАХАНЬ. «Генерал Бабаян» гэжэ танкер Каспиин далай дээрэ туршалга гараба. Астраханиин далай дээгүүр тамардаг судна бүтээлгын заводой карабелнүүд тэрэниие болзорһоонь һараар урид бүтээгээ. Берлиниие эзэлхын түлөө байлдаанда баатарай үхэлөөр унаһан генералай эхэ нютаг болохо Ереванай пионернүүдэй суглуулһан түмэр шэнэ судныи армагта оролсоһон байна.

ЛЕНИНГРАД. «Сибирь» гэжэ атомна ледоколдо табигдаха һүүлшын электродвигатель «Электросила» гэжэ нэгэдэлэй гол предприятида туршагдаба. Туд бүхэндөө 17,6 мянган киловатт хүсэтэй гурбан машина ато... ой эршэгэнүүр хүдэлгэхэ байна. Партиин XXV съездын нээгдэтэр ледоколые бүтээжэ, уһа руу табиха ... үгэдөө хүрэхэдэнь, судна бүтээгшэд тэ туһалха уялга машина бүтээгшэд абаба.

КАЗАНЬ. Вертоледой заводой ниидэлгын талмай дээрэһээ «МИ-8» түхэлэй вертолет дэгдэн гаража, БАМ тээшэ шэглэн ниидэбэ. КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ заводой комсомолшууд хүдэлмэриингөө һүүлээр энэ вертолет бүтээжэ, агуу барилгын залуу барилгашадта эльгээһэн байна. Предприятиин коллективэй гуйлтаар экипаж Байгал-Амарай түмэр замай барилга дээрэ агаарай онгосын түүхэ бэшэг бэшэхэ юм. Тиин энэнь предприятиин музейдэ хадагалагдаха байна.

КРАСНОЯРСК. Сибирьтэхи элүүржүүлгын эгээл ехэ газар Балахтинска райондо баригдажа эхилбэ. Хүн зоной элүүр энхые сахиха шэнэ городок мянгаад хүниие угтан абаха аргатай. Дүтэ шадар бии байһан халуун аршаан эндэ хэрэглэгдэхэ юм. Аргалха хаба шадалаараа энэ аршаан Кисловодскын нарзанһаа дутуугүй.

ТАШКЕНТ. 2700 хүнэй һууритай шэнэ цирк баригдажа, хотын хүн зондо бэлэг болгогдон барюулагдаа. Мрамор шулуугаар гоёон шэмэглэгдэһэн үзэсхэлэн һайхан байшан эртэ урдын Ходрэ гэжэ талмайда баригдаа. Тэрэнэй гол ба репетици хэдэг манежнүүд мүнөөнэй оньһон техникээр дүүрэн хангагданхай. (ТАСС).

СОВЕТ ЭРДЭМТЭДЭЙ ШЭНЭ АМЖАЛТА

...СКВА. (ТАСС). И. В. ...ратовай нэрэмжэтэ ...на элшэ хүсэнэй инсти...й коллектив КПСС-эй ... съездын хүндэлэлдэ ...һан социалис уялгануудаа ...үүлэн, «Токамак-10» ... термоядерна шэнэ түхеэрэлгэ дээрэ халуун плаз...шэнжэлхэ талаар бүлэг ...алга хэбэ.

...тери дээрэ термоядер... тогтууритай реакци хэгдэ... байна.

...ССР-тэ атомай элшэ хү... ...эглэхэ гүрэнэй коми...эй түрүүлэгшын нэгэдэхи ...гшо, техническэ эрдэмэй доктор И. Д. Морохов совет эрдэмтэдэй гайхамшагта энэ амжалтые тайлбарилхадаа, урда тээхи түхеэрэлгэнүүд дээрэ абтаһанһаа зуу дахин ехэ нейтрон энэ туршалгын үедэ абтаһан байна гэжэ мэдүүлээ.

Гадна, термоядерна туршалга, шэнжэлгэнүүдые бидэнэй нюунгүйгөөр хэдэг байһые, элдэб оронуудай эрдэмтэдтэй харилсаа холбооной бэхижэжэ байһые энэ амжалта үшөө дахин баталба гэжэ И. Д. Морохов тэмдэглэбэ. И. В. Курчатовай нэрэмжэтэ атомна элшэ хүсэнэй институтда «Т-10» гэжэ термоядерна түхеэрэлгэ дээрэ энэ өөрсэ шухаг туршалгануудые хэхэ үедэ США-гай бүлэг эрдэмтэд хабаадалсаһан байна.

СССР-эй Оборонын министерствэдэ

Закавказиин сэрэгэй округой сэрэгүүдэй «Кавказ» гэжэ һуралсал февралиин 5-да дүүрэбэ.

Һуралсалда хабаадаһан сэрэгүүд үбэлэйнгөө байранuудта бусаба. Һуралсалай урда табигдаһан зорилгонууд дүүргэгдэбэ.

Һуралсалда хабаадаһан Болгариин Арадай Республикын, Грециин Республикын, Румыниин Социалис Республикын, Турциин Республикын, Югославиин Социалис Федеративна Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй адаглагшад Советскэ Союзһаа бусаба.

(ТАСС).

ЭРДЭМ БЭЛИГЭЭ, МЭРГЭЖЭЛЭЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ АШАТУҺАДА ЗОРЮУЛАЯ

Асари ехэ шэнэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула оролдосо хэшээл бүри ехээр га
зохёон байгуулхы, зориг бадаруулма ажал эрхилхэ эрилтэ хүдэлмэришэдэй, кол
гуудай, интеллигенциин, бүхы совет арадай умэнэ табигдана.

(Партиин XXV съездэ зорюулжа. КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проект

Пропагандистаарай уулзалга.

С. БАЛДУЕВАЙ ф

Партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсонхой, республикын ажалшад ажалай, политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда хүдэлжэ байна.

Партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976 — 1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые республикын ажалшад үргэнөөр зүбшэн хэлсэнэ, хамаг бүхы хүдэлмэриин шанар һайжаруулха, үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхын тулада доторойнгоо нөөсэ арга боломжонуудые сүм хэрэглэхын тулада һанамжа дурадхалнуудаа оруулна.

КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проект зүбшэн хэлсэхэ зуураа республикын ажалшад үнгэрһэн табан жэлэйнгээ дүнгүүдые согсолжо, арбадахи табан жэлдэ эршэ дэлисэеэ улам шангадхахын тулада хараа түсэбүүдээ зохёоно, үйлэдбэриин ашаг үрые, хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын түлөө, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолтой танилсажа, социалис уялгануудые баталан абана.

Табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо пропагандистнар ехэ үүргэ дүүргэдэг байна, саашадаашье дүүргэхэнь лабтай.

Партийна һуралсалай энэ жэлдэ 130 мянга гаран коммунист, комсомолшууд, партийнабэшэ эдэбхитэд марксистско-ленинскэ суртал, партиин ЦК-гай декабриин (1975 оной) Пленумэй, энээн дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ, партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект үзэжэ, шудалжа байна.

Политическэ, экономическа һуралсалые аша үрэ ехэтэй болгохо, ажалшадай политическэ, ажалай, ниитын эдэбхи дээшэлүүлхэ, тиигэжэ табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ олониитые элсүүлхэ гэһэн маша шухала зорилго табигданхай гээшэ. Мүнөө зургаа мянга гаран пропагандистнар энэ зорилго бэелүүлхын тулада хүдэлжэ ябана. Пропагандистнар болон республикын газетэнүүдэй, радиогой журналистнартай һая болоһон уулзалга энэ асуудалда зорюулагдаһан байна.

Республикын аймагуудһаа, городуудһаа партийна, комсомолой һуралсалай арба гаран пропагандистнар сугларжа, политическэ, экономическа һуралсалай аша үрэ ехэ болгохо тухайда хөөрэлдэбэ, һанамжа бодомжонуудаа андалдаба. Сельсоведэй түрүүлэгшэ, инженер, зоотехник, багшанар, бухгалтер-экономистнууд эдээнэй дунда бии. КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша В. К. Тюрина энэ хөөрэлдөө үдаридажа залгуулба. Уулзалга тухай материалнууд эндэ толилогдобо.

ПРОПАГАНДИСТЫН ЭМХИДХЭХЫ ҮҮРГЭ

Прибайкалиин аймагай Сэлэнгын модоной баазын пропагандист Л. В. ЧЕРЕПАНОВА:

Экономикын эрдэм шудалдаг дунда шатын һургуули хүтэлбэрилнэб. Модоной баазын экономистнууд, бухгалтернууд манай һургуулида һурадаг юм. Эдээнэй олонхинь техническэ тусхай дунда эрдэмтэй зон юм.

Үйлэдбэриин экономико ба тэрэнние ударидалгын үндэһэ һуури шудалдаг байнабди. Тиин энэ предмедээ ажал үйлэдбэритэй нягта холбоотойгоор үзэдэг байһамнай ойлгосотой. Социалис мүрысөө аша үрэ ехэтэйгээр эмхидхэхэ, хүсэ нүлөөень ехэ болгохо, үйлэдбэриин арга боломжо элирүүлхэ хэрэг эрхилдэг зон манай һурагшад лэ болоно бшуу. Тиимэһээ эдэнэр үйлэдбэриин арга боломжонуудые элирүүлхэ хэрэгтэнь хүдэлмэришэдтэ туһалдаг байна.

Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай олондо мэдээсэхэ, үргэнөөр харуулха гээшын али тухай ехэ удха шанартай байһые В. И. Ленин олон зохёолнууд соогоо зааһан байдаг Үйлэдбэриин экономико шудалхадаа энэ заабариень бодото ажалдаа бэелүүлхые оролдодог байнабди.

Социалис мүрысөөн хадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туһалдаг зэбсэг мүн болоно. Тиимэһээ мүрысөөнэй ябаса харуулха хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг байнабди. Үшөө 1974 ондо манай һургуулида һурагшад мүрысөөнэй экран бии болгоһон байгаа. Үйлэдбэриин участогуудай хоорондын, хүдэлмэришэдэй мүрысөөн энээн дээрэ тобойсо харуулагдадаг юм.

Мүрысөөнэй ябаса тодоор харуулдаг болоһоной ашаар манай предприятиин хүдэлмэри һайжаржа байна. Ой модоной промышленностиин предприятинуудай дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хэдэн удаа түрүү һууринуудые эзэлээ һэн. Юһэдэхи табан жэлэй туршада түсэбһөө гадуур 2165 мянган түхэригэй товарна продукци худалдаабди. Ажалай бүтээсэ 19,2 процентээр дээшэлээ. 1974—1975 онуудай туршада «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгээр 185 хүн шагнагдаа һэн. Эдэ бүгэдэндэ манай һургуулиин һурагшадай оруулһан хубита бии гээшэ.

Арбадахи табан жэлэй богоһо алхажа эроод байхадаа, бүхы бригаданууд, халаанууд, цехүүд, предприяти 1976 ондо дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан байна. Тиихэдэ партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөндэ оролсожо, манай хүдэлмэришэд хоёр һарынгаа түсэб съездын нээгдэхэ үдэр болотор сүм дүүргэхэ гэһэн уялгатай хүдэлжэ байна. Абтаһан уялганууд соо хүдэлмэриин шанар һайжаруулха тухай онсо заагданхай: материалнуудые, мүнгэн зөөри арьбалха гэжэ хараалагдана. Ондоогоор хэлэхэдэ, «бага гаргаша хээд, ехэ аад, һайн шанартай продукци» үгэхэ гэһэн уряатайгаар хүдэлхөөр шиидэнхэйбди.

Энэ табан жэлэй туршада модые үлэгдэлтэй юутэйнь гүйсэд үйлэдбэрилхэ хараа шугам табигданхай. Манай һурагшадай үүсхэлээр цех бүхэнэй лимитнэ карта зохёогдонхой. Һуралсалай үедэ манда бар хүсөөр хэр ехэ ажал хэгдэнэ гээшэб, түхэриг бүхэнэй эрьесэ хэр ехэ олзо асарнаб гэхэ мэтын асуудалнуудые хаража үзэдэг байнабди. Тиин эндэ дутагдалнууд бии байна—бүхы нөөсэ арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Пропагандистын һурагшадтаяа хамта хэхэ юумэн эндэ ехэ гээшэ.

Асуудал: модо үйлэдбэрилдэг Буряадай комбинадай дүй дүршэл танайда хэр үзэнэб?

Харюу: манда модоной үлэгдэл ехэл байдаг һэн. эдээниие сүм хэрэглэхэ зорилго табинхайбди. Энэ жэлһээ паркет, технологическа зомгооһо гаргадаг болохобди. Модоной 87 процентнь хэрэглэгдэдэг болохо хараатай.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЭРМЭЛЗЭЛ, ҮҮСХЭЛ

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой экономикын эхин шатын һургуулиин пропагандист В. И. АТРИЩЕВА:

Манай һургуулида 31 хүн һурадаг юм. Олонхинь залуу хүдэлмэришэд болоно. Эрдэм бэлэдхэлэйнгээ талаар адлирхуу хүнүүдые нэгэ һургуулида оруулха гэжэ оролдодог байна. Экономикын үндэһэ һуури шудалхадаа манай һурагшад олон туһатай юумэ ойлгодог байна. Юуб гэхэдэ, үдэр бүри хэдэг ажалдаа тон дүтэ асуудалнуудые һургуулидаа үзэнэ ха юм даа. Жэшээнь, ажалай бүтээсэ, тэрэнние дээшэлүүлхэ онол арганууд салин түлэхэ гурим, хүдэлмэриин сагай бүридэл, тэрэнэй шанар гэхэ мэтын асуудалнуудые үзэдэг байнабди.

Экономикын асуудалнуудые һайса ойлгодог болоходоо, хүдэлмэришэд угтамжын түсэбүүдые зоримгойгоор абадаг байна. Жэшээнь, манай һургуулида һурагшад Тамара Кирпичникова, Таня Бабинцева, Галя Петрова гэгшэд хэшээлнүүд дээрэ табигдаһан бүхы асуудалнуудые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэнэ, дурадхалнуудые оруулна, өөһэдынгөө түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлнэ, ниитын хүдэлмэридэ ходо хабаадалсана. Тиихэдэ Таня Бабинцева «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэгээр шагнагдаа. Һуралсалай туһалһан үшөө нэгэ жэшээ дурдая. Тамара Кирпичникова халаанайнгаа даабари урдань дүүргэдэггүй байгаа. Энэ басаганай ажалыень урагшань татаха гэжэ ажалайнь сагые хаража үзөөд, түрүү дүй дүршэлэй хэшээл эмхидхээ һэмди. Энээнэй аша харюу удангүй харагдаа һэн. Мүнөө Т. Кирпичникова 3-дахи разрядтай болонхой ажаллажа байдаг.

Манай заводто эмхидхэгдэһэн политическэ, экономическа һуралсал аша харюугаа харуулна, хүдэлмэришэдэй ниитын, политическэ, ажалай эдэбхи дээшэлүүлнэ гэжэ тобшолхо эрхэтэйбди. Энээнэй гэршэ манай заводой хүдэлмэриин дүнгүүд болоно.

Залуушуулай предприяти болохо манай заводой хүдэлмэришэд үнэхөөроо залуугай охитой, согтой залитайгаар хүдэлжэ байдаг гэжэ хэлэлтэй. Юһэдэхи табан жэлые, тэрэнэй һүүлшын жэлые манай завод ажалай ехэ амжалтануудаар түгэсхөө. Үйлэдбэриин хэмжээн гурбаһаа үлүүгээр ехэ болоо, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар 90 процентээр продукциин ургалта түйлагдаа. Заводой коллектив табан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид 4,5 жэл соо дүүргээ.

Юһэдэхи табан жэлэй дүнгүүдээр 33 комсомолшууд табан жэлэйнгээ түсэб 4 жэл соо дүүргээд, «Табан жэлэй залуу гвардеец» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай мүнгэн тэмдэгээр, 165 комсомолшууд бронзо тэмдэгээр шагнагдаа. «1975 оной социалис мүрысөөндэ илагша», «9-дэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгээр 100 комсомолшууд шагнагдаһан байна.

Заводтомнай комсомол-залуушуулай 101 бригада бии. Үүсхэлнүүдэй олонхинь комсомолшууд, залуушуулһаа гарадаг юм. «Продукциие дутагдалгүйгөөр тушааха» гэһэн П. Бусовиковэй үүсхэлые 700 гаран залуу хүдэлмэришэд, тэрэ тоодо манай һургуулиин 10 хүн дэмжээ һэн. «Алтан гартай мастер» гэһэн ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэгээр П. Бусовиков шагнагданхай.

Манай цехэй Алёнинагай комсомол-залуушуулай бригада «эрхим шанарай бригада» гэһэн мүрысөө эмхидхэхэ үүсхэл гаргаа һэн. Тэрэниень комсомол-залуушуулай 32 бригада дэмжээ һэн. Мүнөө 62 иимэ бригада эрхим шанарай бригадын нэрэ зэргын түлөө мүрысэнэ. Манай һургуулиин 5 һурагшад эдээнэй дунда бии. Арбадахи табан жэл — шанарай түлөө тэмсэхэ табан жэл һэн туладань «Продукциин шанар—комсомолой нэрэ хүндын хэрэг» гэһэн уряатайгаар заводой комсомолшууд ажаллажа байна. Партиин XXV съездын хүндэлэлдэ Светлана Барановагай комсомол-залуушуулай бригада «Жэлэй турша соо өөһэдыгөө хинадаг бригада» болохо үүсхэл гаргаба. Өөһэдтэнь шанарай тамга үгэхөөр болоһон бригаданууд заводто бии болонхой.

1975 оной март һарада «Угтамжын түсэб ба пропагандист» гэһэн конференци заводто болоо һэн. Пропагандист бүхэн хубиин творческо түсэб табиха ёһотой гэһэн дурадхал энээн дээрэ оруулагдаа бэлэй.

Манай һургуули дутагдалгүйгөөр хүдэлнэ гэхын аргагүй ааб даа. Хэшээлдээ муу газар бэлдэжэ ерэхэ, таһалдаха ушар болодог даа. Һурадаг зоноо һонирхуулхын тула бидэнэр, пропагандистнар, хэшээлдээ һайнаар лэ бэлдэхэ ёһотойбди.

Асуудал: танай заводой бүхы пропагандистнар хубиин түсэбтэй гү?

Харюу: бултаашье бэшэ аабза. Зүгөөр дүүргэжэ боломоор түсэб табихые оролдогдоно.

Асуудал: угтамжын түсэбүүдые хэшээл дээрээ шэнжэлжэ үзэдэг гүт?

Харюу: үзэдэг даа. Манай үзэхэ, шэнжэлхэ юумэн энэл ха юм. Инженерно техническэ хүдэлмэрилэгшэд хубиин творческо түсэбтэй юм.

Городой Кировэй нэрэмжэтэ заводой партийна организацин пропагандист Макар Павлович Павлов хөөрэлдөөндэ оролсобо.

М. П. ПАВЛОВ

—Комсомолой политическэ һуралсалда гурбадахи жэлээ хүдэлжэ байнаб,— гээд М. П. Павлов эхилбэ. Мүнөө жэлдэ В. И. Ленинэй биографи үзэнэбди. 12 залуу хүдэлмэришэд манай кружогто ябадаг, тэдэнэй 9-ниинь 10 класс, 3-ниинь 8 класс дүүргэһэн зон юм. Эдэнэрнай ажал үйлэдбэридөө һайнаар хүдэлдэг эдэбхитэйшүүл гээшэ. Гурбаниинь партиин гэшүүндэ кандидат боложо ороо һэн. Хэшээлнүүдээ иигээд тиигээд үнгэргэнэбди гэжэ эндэ тоолохоёо һананагүйб. Бүхы хэшээлнүүднай ялас гэмээр үнгэрдэг, бүхы хүнүүднай хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг гэжэ хэлэхэ аргагүйбди. Элдэб ушар болодог ааб даа.

Арбадахи табан жэлдэ улам ехэ зорилгонууд табигданхай. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, ажалай шанар һайжаруулха табан жэл болохо гэһэн зорилгын табигдаад байхада, коммунис хүмүүжүүлгын хэрэгые, суртал бодолой хүдэлмэри һайжаруулха тухайда бодомжолхо болонобди. Хүн зондо марксистско ленинскэ үзэл бодол бүридүүлдэг политическэ һуралсалые улам нарижуулха шухала. Гушаад онһоо пропагандистаар хүдэлдэг хүм. Минии һанахада, марксистско-ленинскэ суртал шудалха хэрэгтэ онсо һаналаа табиха шухала. Энээнэй дүй дүршэл хэблэлдэ гаргажа байбал, һайн һэн бэлэй.

В. К. Тюрина: Макар Павлович, тон лэ зүб хэлэнэт. Марксистско-ленинскэ суртал шудалха гээшэ манай гол зорилго мүн. Экономикын эрдэм ухаан мүн лэ марксистско ленинскэ үзэл бодол бүрилдүүлдэг ха юм даа. Энэ жэлдэ һуралсалда хабаадагшадай 40 процентнь экономикын эрдэм шудална, 60 процентнь партиин түүхэ, философи, научна коммунизм шудална. Экономикын эрдэм шудалха бүгэдэ ниитын һуралсалай ябажа байһые мартаха ёһогүйбди. 50 мянга гаран хүн энэ һуралсалда хабаадана.

ҺУРАГШАДАЙ ЭДЭБХИ

Кабанскын аймагай Мысовая станциин дэргэдэхи партийна организациин теоретическэ семинарые хүтэлбэрилэгшэ В. А. ПОМАЗНЮК:

Мысовая станциин энергоучастогай теоретическэ семинар һуралсалайнгаа табадахи жэл үнгэргэжэ байна. Экономикын асуудалнуудые шудалнабди. 29 хүн һурана. Һурагшадаймнай олонхинь энергоучастогай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд юм. Дээдэ эрдэмтэй 9 инженер, техническэ дунда эрдэмтэдэй 12 хүн, 8 класс дүүргэһэн 8 хүн семинартамнай һурана. Эдээнтэй хүдэлхэдэ һайн. Юуб гэхэдэ, эдээнэй олонхинь бэеэ даагаад хүдэлжэ шадаха зон юм. Манайда һуралсаха зохисотой эрхэ байдал сүм бии болгогдонхой. Түмэр замай станциин партийна комитет, партийна кабинедые даагша Ольга Григорьевна Колесова хэшээлдээ бэлдэхэ, хэрэгтэмнай ехэ туһаламжа хүргэдэг. Ном литература оложо хэрэглэхэ, һурагшадтаа юумэ хөөрэжэ ойлгуулха талада ехэ туһа хүргэдэгынь һайн. Зондо юумэ ойлгуулха шадабари гээшэ пропагандистын гол шухала шэнжэ шанарынь болоно бшуу.

Марксизм - ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шудалха хэрэгтэ ехэ һаналаа табидаг байнабди. Һурадаг зондоо темэеэ ойлгуулжа шадаад, заагдаһан ном литератураа тэдэнэй үзөөд байхадань, пропагандистшье, һурагшадшье хамта баясадаг гээшэбди.

Семинар дээрэ үзэжэ ойлгоһон юумэеэ манай һурагшад Мысовая станциин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрүүлдэг байна. Партиин гэшүүн Владимир Петрович Линтур олон жэлдэ теоретическэ семинарые хүтэлбэрилдэг байһан юм. Мүнөө нүхэр Линтур парткомой методическа соведэй гэшүүн болонхой, Бабушкин хотын городской Соведэй депутатаар һунгагданхай. Манай семинарай хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэдэг байна. Эндэхи хүн зоной дунда лекци уншадаг, ниитын ехэ ажал ябуулдаг байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ В. П. Линтур аймагай эрхим лектор гэжэ тоологдобо.

Манай семинарай гурбан һурагшад парткомой дэргэдэхи политинформаторнуудай бүлэгтэ ородог. Эдэнэрэй нэгэниинь А. Р. Колесов Кабанскынгаа аймаг дотор эрхим политинформатор гэһэн нэрэ зэргэтэй болоо. Бабушкин городой предприятинуудта уншадаг лекцинүүдыень хүн зон ехээр һонирходог юм.

Юһэн һурагшаднай коммунис ажалай һургуулинуудые хүтэлбэрилнэ. Эдэнэрэй зариманиинь пропагандист байхынгаа хажуугаар ниитын үшөө ондоо даалгабари дүүргэдэг байна.

Манай теоретическэ семинарта һурагшад бултадаа үйлэдбэриин түрүүшүүл юм. 17 хүн юһэдэхи табан жэлэй ударник солотой байхаһаа гадна хүдэлмэришэдэй дунда партиин политикые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэгшэд болоно. Эдэнэр бултадаа КПСС-эй гэшүүд гү, али гэшүүндэ кандидадууд юм. Партиин политика нэбтэрүүлхэ гээшэ коммунистын эгээл нангин уялга ха юм даа.

Хэрбээ политическэ, теориин эрдэмээ дээшэлүүлээ хадаа эдэ хүнүүдэй сэдьхэл бодол баян байха, ажалдаа үндэр мэдэрэлтэйгээр хандахаһаа гадна бусад зониие дахуулдаг байна бшуу. Мысовая станциин энергоучасток Бабушкин городтохи түрүү томо предприятинуудай нэгэн юм. Манай предприятида (главна инженерээр хүдэлдэгби) дүрбэн зуугаад хүн ажалладаг, эдэнэрэй 22-ынь дээдэ эрдэмтэй инженернүүд, 58-ниинь техническэ дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэд болоно. Тиимэһээ эндэхи хүн зоной дунда ниитын ехэ нүлөөтэй байһамнай ойлгосотой.

В. К. Тюрина: Мысовая станцида научно-практическа конференци олоор үнгэргэгдэдэг. Тэндэхи парткомой дэргэдэ партийна кабинет бии. Энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг.

Асуудал: пропагандистынгаа ажалда ямараар ханданат, уялгатнай гү ,али дурлаһан хэрэгтнай гү?

Харюу: партиин гэшүүн бүхэн партийна даалгабари дүүргэхэ ёһотой ха юм даа. Ехэ бэрхэшээлтэй гэхэгүй байнаб. Юундэб гэхэдэ, парткомой зүгһөө, тэрэнэй кабинедэй зүгһөө, партиин райкомой зүгһөө туһалдаг юм. Тиигээдшье, семинарта һурадаг зомни ульгам эдэбхитэй хүнүүд лэ даа.

Асуудал: олон документнүүд: «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект, Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол хэблэлдэ гаранхай. Эдээгээр юун хэгдээб?

Харюу: семинарта һурагшадые танилсуулагдаа. Эдэнэрнай бултадаа политинформатор, агитатораар хүдэлдэг юм. Тиимэ хадаа эдэнэр хүн зоной дунда эдэ документнүүдые нэбтэрүүлжэ байна.

ҺУРАЛСАЛАЙ АША ҮРЭ

Хорнин аймагай Хандагайн леспромхозой модо бэлэдхэлэй Наринай пунктын партийна организациин пропагандист Ж. Н. ДЫМБРЫЛОВА:

Марксизм - ленинизмын үндэһэн суртал шудалдаг һургуулида пропагандистаар хүдэлнэб. 14 хүн, булта модошод һургуулидамнай һурана. Бултадаа партиин гэшүүд, 24-һөө 60 хүрэтэр наһатай, эхин шатын, 8 классай эрдэмтэй улад юм. Мэргэжэлэйнь талаар хараха болоо һаа, 1 шофёр, 3 тракторист, 1 слесарь, 1 багша даа

Үзэһэн юумэндээ, хэшээлдээ ехэ анхаралтайгаар, хананхатайгаар хандадаг, ехэ оролдосотой, үндэр харюусалгатай сэһэдыгөөшье, хүниишье хүндэлдэг хүнүүд һурадаг гэжэ онсо тэмдэглэхэ һанаатайб. Иимэ байхадань, хэшээлээ һонирхолтойгоор үнгэргэхэ гэжэ бүхы шадалаараа оролдодог байнаб. Эндэхи 8 жэлэй һургуулида биологи заадаг хүм. Нариһаа далаад модоной газарта ошожо, ой соо хүдэлжэ ерээд, нюур гараа угаагаад, хэшээлдээ бултал ерэдэг юм. Заагдаһан литератураа уншаад, бэшэжэ абаха, хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, үгтэһэн даалгабарияа дүүргэхэ. Өөһэдынгөө уялгата хэрэгтэ, үйлэдбэриин зорилгонуудые бэелүүлгэдэ, нютагайнгаа ниитын ажалда үндэр мэдэрэлтэйгээр хандаха таладань эдэ бүгэдэмнай һурагшадта туһална гээд һанагдана. Манай һургуулида һурагшад бултадаа ниитын хүдэлмэридэ хабаададаг юм. Агитаторнууд, политинформаторнууд, арадай хинагшад болоод, дружинада хүдэлдэг байна. Нютагай Соведэй депутадуудшье бии. Ахамад механик М. В. Гнеушев гаражда хөөрэлдөө хэдэг. Үлэнтэ гэжэ газартахи мастерска участогто агитатор, Социалис Ажалай Герой Н. Ф. Семёнов һонирхолтой хөөрэлдөө хэдэг байна. Нүхэр Семёнов леспромхозой эрхим һурган хүмүүжүүлэгшэдэй нэгэн юм. Бригадын залуу хүдэлмэришэд хүтэлбэрилэгшынгөө дэмжэлгэ, дүнгэлгэ бэе дээрээ үзэжэ, байдал һуудалайшье, ажалайшье эрхэ байдал һайжаруулхын тулада ходо оролдодог, анхардагыень мэдэжэ ябадаг юм.

Хүндэлэлэй Тэмдэг ордентэ, сельсоведэй депутат М. М. Хайдуков республика дотороо эрхим киномеханигуудай нэгэн гэжэ суутай. Энэ соёлшон хүн зоной культурна эрилтэ улам һайнаар хангахын, совет кино нэбтэрүүлхын тулада ехэ хүдэлмэри хэжэ байдаг юм. Нүхэр К. Ф. Климов һургуулиин хүдэлмэридэ туһалдаг байна.

Политическэ һуралсалда хабаадагшадай ниитын эдэбхи улам дээшэлээ гэжэ эдэ баримтанууд гэршэлнэ. Эдэнэр хүдэлжэ байһан ажалдаа мүн лэ эрхим үрэ дүн түйладаг байна. Жэшээнь, Красиков-Кудрявцевай экипаж түсэбһөө гадуур 3.256 кубометр модо шэрэжэ, амжалта түйлаа. Энеэнэйнгээ түлөө ВДНХ-да ошохо пу
шагнагдаа. Байгша он
варь һарын 26 хон
1.246 кубометр модо
түсэбтэй аад. 1.310
метр шэрээд байна.

Хандагайн леспр
модо бэлэдхэлэй н
пункт партиин XXV с
нэрэтэй солотойгоор
гэһэн социалис мүрыс
гэрүүлхэ үүсхэл ай
тороо гаргаһан байгаа
табан жэлэй түрүүшы
һөө эхилээд, модо б
шэд ехэ дэлисэтэйгээр
дэлжэ оронхой. «С
урда тээхи үдэр бүхэн
шагайгаар хүдэлэе»
уряа доро эдэнэр х
байна. Модо бэлэдхэлэ
ринай пунктын кол
партиин съездын н
үдэр болотор — февр
25 болотор хоёр һар
түсэб дүүргэхэ хүсэ
ажаллажа байна.

Асуудал: партиин
заанат. Һурагшадаа
һонирхуулжа шаданат,
шээлээ һонин болгод
хайгаа хөөрэжэ үгыт.

Харюу: Һуралсалда
досотойгоор хандад
һурадаг хүнүүднай
баярлуулдаг. Хэшээлд
сал бэлдэгдэнэ гээшэ.
лан ойлгуулха хэрэг
дые хабаадуулагдана.
соо хэшээлээ үнгэргэ
Эндэмнай тусхай
диафильм харуулха
рэлгэ гэхэ мэтэнүүд би
мэсэ хөөрэхэдөө хүндэ
сотой, юрын хэлээр а
нэй анхарал татамаар
барилха гэжэ оролдо
наб.

Асуудал: танай пу
модо бэлэдхэхэ һаа
арга боломжо ямар бэ?

Харюу: мүнөө манай
шод 70 километрэй
ошожо хүдэлнэ. Тэндэ
хэхэ модон үгы бол
Тиимэ дээрэһээ 150 ки
рэй газарта модо б
участок үгэхэ болонхой,

Ж. Н. ДЫМБРЫЛОВА

БҮГЭДЭНЭЙ ЗОРИЛГО

Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой экономикын эрдэм шудалдаг һургуулиин пропагандист А. К. ФЕДОРОВ:

Манай һургуулида 18 хүн һурадаг юм. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, колхозой главна мэргэжэлтэд, колхозой отделенинүүдые эрхилэгшэд, фермэнүүдые даагшад болоно. Үйлэдбэриин экономикын ба тэрэнние ударидалгын үндэһэ һуури шудалнабди. Манай үзэдэг предмет колхозоймнай ажахытай сэхэ холбоотой байһаниинь ойлгосотой. Тиимэһээ колхозой үйлэдбэриин һалбаринуудта хабаатай асуудалнуудые хэшээлнүүдтээ хэлсэдэг байнабди.

Жэшээ болгон һүүлэй хоёр хэшээл тухай дурдаһуу. Партиин ЦК-гай декабриин (1975 оной) Пленумдэ эдэ хоёрнай зорюулагдаа. Нэгэн дээрэнь 9-дэхи табан жэлэй дүнгүүд тухай хөөрэлдөөбди. Тингэхэдээ колхозойнгоо үйлэдбэриин гол дүнгүүдые хаража үзэһэн байнабди. Колхозой главна агроном С. А. Брылёв, агроном Савельев болон бусад главна мэргэжэлтэд энэ хэшээл дээрэ удха түгэлдэр үгэ хэлээ.

Партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектдэ нүгөөдэ хэшээлээ зорюулһан байнабди. Энэ асуудалаа колхозойнгоо хараа түсэбүүдтэй холбожо хөөрэлдөөбди. Мэргэжэлтэд ажал хүдэлмэреэ бүхы дээрэнь оньһожоруулха, илангаяа мал ажалай хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулха тухайда, тарилгын талмай бүридхүүлхэ хэрэг һайжаруулха, һайн сортын үрэһэ таридаг болохо, минеральна үтэгжүүлгэ үргэнөөр хэрэглэхэ, тиигэжэ тарааны, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ тухай олон һанамжа бодомжонууд

А. К. ФЕДОРОВ

хэлэгдэһэн, дутагд
тэмдэглэгдэһэн байна.

Колхозой ажахын
һалбаринуудые хүг
аша үрыень ехэдхэхэ,
рысень һайжаруулха
хабаатай олон асууд
үшөөл мууса шиид
гэжэ эндэ хэлэгдээ һэн
най эндэхи халалиг
ябахада таарамжатай,
бэхи машинанууд х
гээшэ. Теэд комбайн
гаргадаг заводууд энэ
ень хараада абанагүй.
шээнь, манай полинуу
дэлдэг комбайнуудай
стинин коробко, сцепл
муфта гэдэг частьну
дашье һаа хэбэрэгээр
жэ һаладаг байна. Тии
комбайн гаргадаг за
энэ талыень хараада а
гэжэ дурадхаһан
Мүн «Сельхозтехникын
гэдэлнүүд запасной ча
һайнаар хангадаг
һаань, һайн бэлэй гэһэн
намжа хэлэгдээ.

* * *

Коммунис байгуулалтын мүнөөнэй үе шата суртал бодолой хүдэлмэри саашаданьһайжаруулха эрилтэ улам хурсаар табижа байна. Совет хүнүүдые марксистско-ленинскэ үзэлөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партийна пропагандистнарай үүргэ илангаяа ехэ гээшэ. Тиимэһээ мүнөөнэй эрилтын ёһоор политическэ, экономическа һуралсал улам нарижуулха, удха түгэлдэр, аша үрэ ехэтэй болгохо шухала. Энэ талаар хэжэ байһан хүдэлмэри тухайдаа хэдэн пропа
дистнар зарим дүршэл
хайгаа дээрэ хөөрэбэ.

Угаа ехэ удха ша
үйлэ хэрэгүүд үрдамнай
на. Партийна пропаганд
КПСС-эй съездые зэбс
гэс угтахаар бэеэ зэһ
дэмбэрэлтэ ажалаа хэ
олониитын дунда марк
ско-ленинскэ суртал
рүүлнэ. Партиин XXV с
дын материалнуудые о
тэ ажалшадта тайлбарил
бэлэн.

ҮЙЛЭДБЭРИИН КУЛЬТУРА УЛАМ ДЭЭШЭЛНЭ

Манай комбинадай коллек... үйлэдбэрингөө культу... дээшэлүүлхэ талаар го... ой амжалта туйлаа гэжэ ...хэ дүүрэн эрхэтэйб. ... 1971 оной апрель соо ...модоной болон модо бол...руулгын промышленно...н министерствын колле...он модоной промышлен...иин хүдэлмэрилэгшэдэй ...союзай ЦК «Эрхим ...уратай предприяти» гэ...дэтэ нэрэ зэргэ манай ...надта олгожо, тусхай ...оор шагнаһан юм.

...дбэриин культура дээ...үлхэ талаар конкурс...га Буряадай облпроф... 1971 ондо соносхоо ... Тиихэдэ манай коллек...энэ талаар ехэ юумэ хэ...байжа, Хүндэлэлэй гра...р шагнагдаа.

Манай комбинадай проф... комитет директитэй, ...комтой сугтаа үйлэдбэ... культура дээшэлүүлхэ ...лнуудые шиидхэдэг. ...дэ эдэбхитэдтээ най...гаар түшэглэжэ, энэ ...р хэмжээ ябуулгануу...бэелүүлдэг юм.

...аад оной эхеэр, жа... оной һүүл багаар мүнөө ...гдаһан амжалтануу...най үндэһэ һуурииь та...һан байна. Үйлэдбэриин ...ура дээшэлүүлхэ та...р хэмжээ ябуулганууд ...дэ зохёогдожо, энэ хү...эри үргэн дэлисэтэйгээр ...гдаа. Түбхын түрүүндэ ...мэришэдэй бүтээсэ ехэ...р ажаллахадань нү...хэ эрхэ байдал тогтоохо ... оролдоһомнай гайхал...

...э үе, соо юун хэгдээ гээ... Хэгдэһэн юумэн яһа... горитой. Үйлэдбэриин ...тура дээшэлүүлхэ хэрэг...эдэхи табан жэл соо ...ой анхарал хандуулаг... Энэ талаар урагшатай ...алхамууд хэгдээ, ком...аймнай гадаада түхэл ...өөрөө хубилаа.

...лэдбэриин технологи саашадаа хүгжэжэ, хубилгагдажа, ажалай бүтээсэ дээшэлээ, оньһожоруулгын хүдэлмэри улам эршэтэйгээр ябуулагдаа. Түүхэн эдэй, модо хюрөөдэлгын, мебельнэ цехүүдтэ энэ талаар илангаяа ехэ хубилалтанууд түйлагдаһан байна.

Модо хэм хэмжүүрээрнь тайраха, тэрэнине ашаха, бүүлгаха хүдэлмэри сүм оньһожоруулагдажа, ондоо ажал хэхэ олон хүдэлмэришэд сүлөөлэгдөө. Гадна энээнһээ урда үйлэдбэриин үлэгдэлнүүд хуу хаягдадаг байһан һаа, шангаар даража хэһэн плита бүтээлгэдэ мүнөө хэрэглэгдэнэ. Шэнэһэнэй холтоһо баһал гүйсэд болбосоруулдаг болообди.

Цех бүхэн соо тусхай таһалганууд бии болгогдоо. Онсолбол душевой, эдеэ бариха, тамхи татаха, хубсаһаа тайлаха, һэлгэхэ таһалганууд, улаан булан, дулаан туалетүүд эдэнэрэй тоодо ороно. 45.000-гаад дүрбэлжэн метр тротуар болон талмайнууд асфальтаар хушагдаа, комбинадай байдаг газар, цехүүд бүри һайнаар гэрэлтүүлэгдэдэг болоо. Гадна бүхы цехүүд һайнаар дулаасуулагдана. Уһаар хүсэд һайнаар хангагдана, муу муухайнь сагсоогоо сэбэрлэгдэжэ, канализаци руу хаягдана.

Үнгэрһэн табан жэлэй турша соо 220 хүдэлмэришэдэймнай бүлэнэр шэнэ квартир абаа. 120 хүнэй һууритай хамтын байра баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа.

1973—1975 онуудта шэнэ спортивна зал баригдаба. Энэ һаруул гоё байшангые ниитын хүсөөр бодхоогообди гэжэ омогорхон мэдүүлхэ байнабди. Гадна 50 хүнэй байха профилактори Дээдэ-Онгостойдо баригдажа байна. 150 хүнэй нэгэ доро эдеэлхэ столово комбинадайнгаа хажууда бодхоожо байнабди.

Элдэб янзын 3.000 гаран модо, һөөгүүдые һуулгажа, комбинадайнгаа газаахи досоохиень хододоо сэбэр байлгаха талаар ехэ оролдолго гаргагдаа.

«Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай абаһан тогтоолой гараһанай һүүлээр, ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа. Тиигэжэ коммунис ажалай һургуулинууд цех бүхэндэ эмхидхэгдэжэ, хэшээлнүүдынь хараалһан болзортоо үнгэргэгдэнэ.

Онсолходо, комбинадай хүдэлмэришэдэй 80 гаран процентнь элдэб һуралсалда хабаадана. Техникум, училищи болон институдуудта, хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулинуудта 80 гаран хүн һурана.

Үнгэрһэн табан жэл соо хүдэлмэришэдэй байра байдал нилээд һайжараа гээшэ. Тиимэһээ үйлэдбэриин культура ехэ шухала удха шанартай боложо, туйлаһанаараа һанаагаа заһаад һуухагүй, харин энэ хэрэгээ саашадань бүри һайнаар ябуулха зорилготой байһанаа бидэ һайн ойлгонобди.

Манай комбинадай ажалша коллективүүдэй дунда «Үндэр культуратай цех, бригада, мастерска участок» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдана. Энэ мүрысөөнэй гурим 1970 ондо зохёогдоһоншье һаа, жэл бүхэндэ хубилгагдажа, бүри һайн, бүри тодорхой болоо гэжэ тэмдэглэхээр.

Технологиёо саашадань һайжаруулжа, гараар хэгдэдэг хүндэ хүдэлмэриие оньһожоруулха талаар ажал ябуулһан, цех соогоо ариг сэбэрые нарииваар сахижа, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахада нүлөөлхэ эрхэ байдал дүүрэнээр хангажа шадаһан, хүдэлмэришэдэйнгээ ажалай болон ниитын журам саашадань һайжаруулһан, үбшэлхэ, ажал дээрээ усалда орохо ушарнуудые эрид үсөөрүүлжэ шадаһан, хүдэлмэришэдэйнгээ һуралсалые һайнаар эмхидхэһэн коллективүүдтэ «Үндэр культуратай» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдодог юм.

Жэл бүхэндэ, январь соо энэ мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдодог. Тиихэдээ урдань нимэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн коллективүүдэй үйлэдбэриин культура һайжаруулха талаар хүдэлмэреэ һуларуулаа һаань, энэ зэргэһээнь хаһадаг заншалтайбди. Тиимэһээ туйлаһанзараа һанаагаа заһаад һууха ушар үгы шахуу болонхой.

Ямар тобшолол хэлтэй гээшэб? Үйлэдбэриин культура һайжаруулхада ажалай бүтээсэ, ажалшадай зохёохы эдэбхи үүсхэл эрид дээшэлнэ, гаргагдажа байһан продукциин шанар улам һайжарна. Гадна шалтагаангүйгөөр ажалһаа гээгдэхэ, ниитын болон ажалай журам эбдэхэ ушарнууд үсөөрнэ, хүдэлмэришэдэй харюусалга саашадаа дээшэлнэ.

Гэхэтэй хамта кадрнуудай һэлгэсын эрид доошолһондо баярлахаар. Юһэдэхи табан жэл соо кадрнуудай һэлгэсэ хоёр дахин доошолжо. Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ, бүри һайнаар хүдэлхэ эрмэлзэлынь эрид дээшэлһэн байха юм. Эдэ бүгэдэдэ үйлэдбэриин культурын дээшэлһэниинь ехээр нүлөөлөө лаб даа.

Арбадахи табан жэлдэ энэ талаар хүдэлмэреэ улам эдэбхижүүлхэ зорилготойбди. Тиихэдээ онол аргануудыень саашадань һайжаруулха, шэнэлхэ, хүгжөөхэ зорилготой байһамнай гайхалгүй. Гадна социалис мүрысөөнэй эмхидхэлые бүри гуримшуулхые оролдохобди.

Ф. АБРОСОВ,
мебель хэдэг, модо болбосоруулдаг комбинадай профсоюзан комитедэй түрүүлэгшэ.

Улаан-Үдэ.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

СОЁЛОЙ ҺОНИН

БАМ-да АЙЛШААР

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой, ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой тогтоолой ёһоор БАМ-ай барилгашадые соёлой талаар хангалгада хотын уран һайханай бүлгэмүүд эдэбхитэйгээр, тусхай графигай ёһоор хабаадалсана.

1975 оной турша соо эрхим 8 коллектив барилгашадта ошожо, 50 концерт харуулһан, 22840 хүниие хангаһан байна. Эндэ ЛВРЗ-гэй соёлой ордоной, авиационно, прибор бүтээлгын заводуудай, нарин сэмбын комбинадай, Буряадай хүдөө ажахын, Зүүн Сибириин соёлой дээдэ һургуулинуудай, хүгжэмэй училищиин, шэлэл заводой соёлой ордоной коллективүүд хабаадаа.

Уран һайханай бүлгэмүүдэй концертын программада БАМ-айхидта зорюулагдаһан тусхай номернууд олон байгаа. Нютагай авторнуудай зохёолнуудые хэрэглэхэ, харуулха гэжэ коллектив бүхэнэй оролдоһониинь һайшаалтай. Мүн үндэһэн бүряад дуу, хатар зэдэлээ.

БАМ-айхидта айлшаар ошолго коллектив бүхэнэй эрхим һайн концерт бэлдэхэ гэһэн эрмэлзэлтэй мүрысөөн болоо гэжэ хэлэбэл, ехэ алдуу болохогүй. Юуб гэхэдэ, барилгашадта эгээл һайхан, хонгёо дуунуудаа, уран гоё хатараа, хүгжэм наадаяа бэлэглэхэ, тэдэниие баясуулха гэжэ коллектив бүхэн оролдоо. Ажалшадай урда өөһэдынгөө бэлиг шадабари харуулжа, нэгэ ёһоной шалгалта дабажа гараха ушартай болоо.

Үнгэрэгшэ оной турша соо Хойто-Байгалай аймагта 21, Хурамхаанай аймагта 21, Таловка тосхондо 5 концерт харуулагдаа.

Буряадай багшанарай институдай уран һайханай коллектив һайн концерт бэлдээд байбашье, барилгашадта ошожо шадаагүй. Шалтагынь гэбэл, тэдэнэй ошохо үедэ сагаа уларил ехэ муу байжа, самолет ябаагүй. Удаань сагай уларилай һайжархада, студентнэрэй шалгалтанууд эхилээ.

Зүүн Сибириин технологическа институдай уран һайханай бүлгэмэй концерт мүн лэ БАМ-айхидта харуулагдахаар шэлэгдөн абтаһаншье һаа, тэдэнэр ошожо шадаагүй һэн. Юуб гэхэдэ, энэ үедэ Ленинград хотын профсоюзай дээдэ һургуулиин концертнэ бригада ерэһэн байжа, ВСТИ-гэйхид Яруунын, Загарайн аймагай ажалшадта ошожо концерт наадаяа харуулаа.

БАМ-ай барилгашадта айлшаар ошохо эрхэ олохын тула хотымнай уран һайханай бүлгэмүүд ехэ оролдолго гаргажа байнхай. 1976 ондо «Электромашина», судна бүтээлгын заводуудай, педагогическа, соёл гэгээрэлэй училищинуудай концертнэ бригаданууд мүнөө үе сагай агуу барилгын барилгашадта ошохоор бэлдэжэ байна.

С. МИРОНОВА.

ХҮДӨӨГЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭД БЭЛДЭГДЭНЭ

Механизаторнуудые, үргэн мэргэжэлтэй тракторист машинистнүүдые һурган бэлдэхэ хэрэгтэ парти, правительство ехэ анхарал оролдолго хандуулна. Эгээл инмэһээ хүдөө нютагуудаар техническэ мэргэжэл олгодог училищинууд олоор эмхидхэгдэн байгуулагдана.

Зэдын аймагай түб һуурин Петропавловка тосхоной зүүн захада гурбан дабхар шулуун байшан холоһоо тобойжо, сайран харагдадаг юм. Энэмнай 4-дэхи СПТУ-гай байшан гээшэ. Һуралсалай корпусһоо гадна, спортын зал, мастерскойнууд эндэ бии. Техническэ мэргэжэлэй энэ училищи 1975 онһоо дунда һуралсалай болгогдонхой. Эндэ һурадаг хүбүүд, басагад гурбан жэл соо юрэнхы эрдэм шудалхаһаа гадна, жолоошоной, газо-электро-гагнууршанай, тракторист-машинистын, үхэр мал шахан таргалуулха операторай мэргэжэлтэй болодог байна. Дүүргэжэ гарахадаа, эдэнэр болбосоролой аттестадтай хамта тусхай үнэмшэлгэнүүдые абадаг юм.

Мүнөө энэ СПТУ-да 294 хүн һурана. Эдэнэр 12 бүлэг боложо хубаардаг юм. Дунда эрдэмтэй хүдэлмэришэдые һурган бэлдэхэ хэрэгтэ олон хүн хабаадана. 11 багша, үйлэдбэриин һуралсалай 11 мастер, 2 хүмүүжүүлэгшэ эндэ хүдэлдэг.

Һурагшадта гүнзэгы эрдэм олгохын тула училищиин багшанар, мастернууд бүхы хүсэ шадалаа, бэлиг шадабаряа элсүүлдэг юм. Үйлэдбэриин һуралсалай фильм харуулха киноаппаратура мастерской, цех бүхэндэ тодхогдонхой. Һуралсалай техническэ хэрэгсэлнүүд, түхеэрэлгэнүүд бии. «Украина», «КПШ» гэжэ киноаппарадуудаар фильмүүдые харуулжа, һурагшад үзэһэн материалаа батадхадаг байна. Үшөө тиихэдэ «Лэти» гэжэ аппарат, радиоло, магнитофон эндэ бии.

100 хүнэй һууритай столово һуралсалай байшангай нэгэдэхи дабхарта байрладаг. Эндэ хүдэлдэг гурбан тогоошон эдеэ хоол амтатай һайнаар бэлдэжэ, үхибүүдэй дунда хүндэтэй болонхой. Столовые даагша Антонида Яковлевна Савельева эдеэ хоолой үдэр бүриин менюе хубилгажа табидаг юм.

— Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ 120 хүнэй байха хамтын байра, лабораторно-практическа хэшээлэй корпус, котельнэ, хүдөө ажахын оньһон техникын хадагалагдаха һарабша баригдаха юм, —гээд 4-дэхи СПТУ-гай директор Николай Андриянович Маклаков хөөрэнэ.

С. БАЛДУЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Петропавловкын 4-дэхи СПТУ-гай байшан; жолоошодой һурадаг 13-дахи группын һурагша Виктор Никитин; операторнууд хэшээлдээ.

Авторай фото.

ХОРИИН АЙМАГТА

ПУТЕВКОНУУДААР ШАГНАГДАБА

...эдэхи табан жэлэй тү...хы жэлэй дүн согсолхо...ндо шэрэдэг автомашина...ай экипажуудай дунда... Петр Константинович ...иков, Николай Максимо... Кудрявцев гэгшэдэй эки... илажа гараһан байба. ...агайн леспромхозой ...кии, партком, рабочком ...ухэдые модошодой дун...элгэрһэн социалис мүры...э түрүүлээ гэжэ тоолоо. ... экипаж түсэбһөө га...р 3256 кубометр модо шэ.... Иимэ амжалта туйлаһа...аа түлөө, тус экипаж ...Р-эй арадай ажахын туй...нуудай Выставкэдэ ошо...үлөөһэгүй путевконуу... шагнагдаа.

...спромхозой погрузчигуу...шераторнууд А. Л. Фе... А. Л. Шильников, ...И Фарафутдинов, В. П. ...ев гэгшэд мүн шалгар... байна.

...димир Зюзин, Михаил ...бьев гэгшэдэй даадаг ...комплексно бригаданууд ...эгшэ жэлдэ ажалай эр...дүн туйлаа. Эдэ бригада... социалис уялгануудаа ...ахад дахинаар үлүүлэн ...ээ.

...ысөөндэ илажа гараг... леспромхозой дирекци, ...ом болон рабочкомой ...рлэлэй грамота, үнэтэ ...үдээр шагнагдаа.

ТЕХНИКЭ ЗАҺАБАРИЛАГДАНА

...риин совхоздо техникэ ...барилга түлэг дундаа ...а байна. Мүнөө үедэ 20 ...ор, 15 плуг, 10 сеялкэ ...гада гарахаар бэлэн ...гдоо. Механизаторнууд ...амбалов, Д. Дагбаев, ... Нимаев, түмэршэ дархан ...ашиев болон бусад тех... заһабарилагшадай дун... эрхим ажалаараа шал...

— Совхозоймнай механи...торнууд КПСС-эй XXV ...дын нээгдэхэ үдэр боло...тор болон хүдөө ажа...бэшэшье машинануудые ...рилжа сүм дүүргэхэ ... уялга абаа. Хэлэһэн ... хүрэхын тула бүхы ...олго шадабариа гарган ...лажа байна, — гээд сов...он МТМ-е даагша Цы... Улзытуев хөөрэнэ.

Б. ЛАЙДАПОВ.

ДУРАТАЙ ХЭШЭЭЛ

— 15 наһатай хүбүүхэн велосипедээр наадажа ябатараа, магазинай шэл витринэ эбдэжэрхибэ гэлэйг. Магазинда ушаруулагдаһан хохидол хэн түлэхэб?

— Хүбүүн өөрөө, үгышье һаа тэрэнэй гэртэхид түлэхэ ёһотой. 15-һаа 18 хүрэтэр наһатай эдиршүүл тэдэнэй гэмээр ушаруулагдаһан хохидол түлэхэ ёһотой, — гээд зөөри эдлэхэ эрхэ дотор хэлэгдэнхэй.

Энэ хөөрэлдөөн Улаан-Үдэ хотын 1-дэхи дунда һургуулиин 8 «а» класста хуули ёһо ба эрхэ үзэхэ хэшээлэй үедэ болоо.

Багша Николай Кириллович Коногоровой асуудалда Ирина Коренных зүб харюусаад, саашань зөөри эдлэхэ эрхэ тухай хөөрэнэ. Самбарта үлгөөтэй плакат дээрэ харуулжа байгаад, багшын асуудалда харюусаһанайгаа һүүлээр басаган партадаа ошожо һууба.

Слава Какаулин гараа үргэбэ.

— Намда нэмэлтэ бии. Гүрэнэй, кооперативна-колхозно зөөриһөө гадна, ажалшадай хубиин зөөри бии, — гэжэ эхилээд, Слава зөөри тухай, зөөри эдлэхэ эрхэ тухай тодорхойлгонуудые хэлэбэ.

Хуули ёһо ба эрхэ тухай хэшээлнүүд һуралсалай энэ жэлдэ түрүүшынхеэ үншаг дажа эхилээ. Хэшээлэй гол зорилго хадаа совет гүрэнэй, хуули ёһо ба эрхын үндэһэнүүдтэй үхибүүдые танилсуулга болоно.

— Һурагшаднай ехэ дуратайгаар хуули ёһо, эрхэ үзэдэг. Хэшээлэй үедэ олон асуудал табигдал байдаг. Шэнэ предмет өөрын онсо шанартай. Зарим асуудалнуудынь нилээд хүшэр, үхибүүдэй өөһэдөө уншаад ойлгохын аргагүй шахуу. Гэбэшье манай һурагшад муугаар һурана гэжэ хэлэхын аргагүй. Хоёрдохи четвертиин дүнгөөр һурагшадаймнай 58 процентнь «5», «4» гэһэн тэмдэгүүдтэй гараа, — гээд, багша Николай Кириллович Коногоров забһарлалгын үедэ хөөрэнэ.

Багшын хэдэн асуудалда харюусахаар ходо бэлэн байһан, хэшээлэй үедэ болоһон хөөрэлдөөндэ тон эдэбхитэйгээр хабаадаһан һурагша Слава Какаулинда хандабаб.

— Энэ хэшээл юугээрээ һонирхолтойб?

— Бидэ наймадахи классай һурагшад, яһала томонууд болообди. Тиимэһээ хуули, ёһо һайнаар мэдэхэ хүнүүд болонобди. Манай классай зарим һурагшад мүнөө жэлдэ 16-тай болжо, СССР-эй эрхэтэнэй паспорт абажа байна. Тиимэһээ бидэнэр СССР-эй эрхэтэнэй сахиха хуули ёһонуудые, тэрэнэй эрхэ, уялга мэдэхэ ёһотой болонобди, — гээд бодомжотой хурсаар шэртэһэн хүбүүн харюусаба.

— Слава юрист болохо дуратай, — гээд бидэниие тонроһон һонюуша үхибүүдэй хэнииньшьеб хэлэбэ.

Магадгүй Слава юрист болохошье аалам. Хуули ёһо ба эрхын хэшээлэй үедэ ерээдүйн юристын һабагша эхи абаха дүүрэн аргатай. Гэбэшье энэ хэшээл ганса юристнүүдтэ хабаатай эрдэм мэдэсэ үхибүүдтэ үгэнэ бэшэ. Эндэ һурагшад Совет гүрэн, хуули ёһо ба эрхэ тухай эрдэмэй эгээл шухала зүйлнүүдтэй танилсана. «Хуули», «Эрхэ», «Уялга» гэһэн үгэнүүдэй гүнзэгы удхые ойлгожо абана.

Совет хуули хадаа бүхы совет хүнүүдэй эрхэ ёһо хамгаалжа байдаг. Мүн хүнүүдшье общественный хуули ёһые, гурим заршамые хүндэлжэ, сахижа ябаха ёһотой гэһэн бодолые үхибүүд энэ хэшээлэй үедэ ойлгожо абана. Манай парти, правительствын политикын гол шэглэлнүүдые, бүхы совет арадай хүсэл эрмэлзэл харуулжа байдаг совет хуули ёһоной үндэһэнүүдые мэдэхэ болоно.

Б. БАТОЕВ,
манай корр.

ИНЖЕНЕР-БАГША БОЛОХОЛ ҺЭМ...

Һургуулинууд хадаа һурагшадай эрдэм болбосоролые дээшэлүүлхэ үүргэ дүүргэхэһээ гадна, тэдэнэртэ үйлэдбэриин онол арга шудалуулха нангин уялгатай. Бага наһанһаа техникэтэй танилсаһан үхибүүд наһанайнгаа мэргэжэл зүбөөр шэлэдэг ха юм. Юуб гэхэдэ, мүнөө үе сагта научно-техническэ дэбжэлтэ улам үргэдэжэ байна.

Манай республикын олонхи һургуулинуудта техническэ тусхай бэлэдхэлтэй багшанар дуталдаһан зандаа. Тиимэһээ Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерство энэ асуудалда онсо анхарал хандуулжа, зохихо хэмжээ абаа һэн. Тиин 1972 ондо Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай физико-математическа факультедэй дэргэдэ техническэ юрэнхы һуралсалай ба ажалай дүршэл олгохо багшанарые бэлдэдэг отделени эмхидхэгдээ бэлэй.

Мүнөө жэлдэ 14 хүн энэ отделени дүүргэжэ гарахань. Техническэ эрдэмтэй багшанар һурагшадые ажалай бодото жэшээ дээрэ һурган хүмүүжүүлхэ зорилготойгоор республикын һургуулинуудта эльгээгдэхэ юм. 1-дэхи курсын студентнэр һургуулинуудта, техническэ мэргэжэл олгодог хотын училищинуудта практика гарахадаа багшын мэргэжэлэй «нюусатай» танилсаһан байна. Студентнэр Д. Балданов, В. Бурлаков, Ц. Дамдинов, Т. Ершова, В. Егоров гэгшэд хүүгэдтэ аятай зохидоор хандажа, һурагшадай ажал хэрэг эмхидхэжэ, техническэ творчествоор тусхай кружогуудые байгуулжа, практикаяа илангаяа һайнаар үнгэргэгдөө.

Хүдөө ажахын һалбаринууд: агрономи ба зоотехниин предмедүүдые шудалдаг хадаа студентнэр колхоз, совхозуудта хүдэлһэн байна.

Промышленна үйлэдбэриин техникэтэй бүри дүтэ танилсахын тула февралиин 9-һөө локомотив-вагон заһабарилгын заводто практика гарахаар тэдэнэр бэлдэжэ байна.

Тус отделениин һуралсалай бааза һайжаруулха зорилготой эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Мүнөө һуралсалынь шэнэ программаар ябуулагдана, техническэ лабораториинь тусхай түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай.

— Эдэ үдэрнүүдтэ токарна шэнэ станогтой болообди. Юуб гэхэдэ, манай студентнэр машина, тракторнуудтай танилсаһаа гадна, токарь, слесариин мэргэжэл һайнаар шудална. Тиихэдэ электротехникэ, радиотехникэ, автоматика шудалагдаха, —гэжэ техническэ юрэнхы һуралсалай ба ажалай дүршэлэй талаар багшанарые бэлдэдэг отделениие даагша В. В. Левенко хөөрэнэ.

Институдай дүрсагдагша отделениин хүтэлбэрилэгшэдэй үүсхэлээр һургуулинуудта хүдэлдэг ажалай дүршэл олгодог багшанарта заочно һуралсал эмхидхэгдэхэнь. Мэргэжэлээ дээшэлүүлжэ, дээдэ эрдэмтэй болохые хүсэдэг багшанарта таатай зохид арга нүхэсэл олгогдобо гээшэ.

Г. БАЗАРЖАПОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Һуралсалай практикые хүтэлбэрилэгшэ М. Я. Загузин (дундань) студентнүүдтэ заабари үгэжэ байна.

Г. НАЗАРОВАЙ фото.

НАЦИОНАЛЬНА ОКРУГУУДТА

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Ямало-Ненецкэ национальна округой түб Салехард хотодо соёлой шэнэ байшангай барилга эхилэнхэй. 300—300 хүнэй һууритай харалгын хоёр зал, библиотекэ, уран һайханай кружогууд ба арадан театран хүдэлмэрилхэ таһалганууд, танцын болон спортын зал соёлой шэнэ байшанда байхаар хараалагдаһан.

«Тюменьгражданпроект» институдай архитекторнууд тус байшангай проектые зохёогоо. Тиигэхэ зуураа Хойто зүгэй шэрүүн уларилые хараадаа абаһан байгаа. Тиимэһээ соёлой байшангай барилгада гол түлэб түмэр-бетон ба хирпиисэ хэрэглэгдэхэ байна. Тус институдай архитекторнууд Салехард хотын саашанхи хүгжэлтын генеральна түсэб зохёонхой.

Газай ба нефтиин хэбтэшэнүүдэй ашаглагдажа эхилһээр округой түхэл шарай эрид хубилжа байна. Шэнэ город ба тосхонууд урган бодоо. Һүүлэй табан жэлэй туршада эндэхи хэдэн зуугаад ангуушадай, загаһашадай, орошодой, геологуудай, газ ба нефть олзоборилогшодой бүлэнэр шэнэ гэрнүүдтэ түбхинэбэ. Шэнэ һургуулинууд, соёлой байшангууд, клуб болон хүүгэдэй эмхи зургаанууд ашаглалгада оруулагдаа.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй хугасаада национальна округой арадай ажахы ба соёл культурые хүгжөөлгэдэ 1 миллиард 600 мянган түхэриг гаргашалагдаа. Энэнь 1966—1970 онуудайхиһаа 8 дахин ехэ болоно.

В. ЖИЛЯКОВ,
ТАСС-ай корр.

Ямало-Ненецкэ округ.

БРИГАДЫН АМЖАЛТА

Социалис Ажалай Герой А. Д. Шакшинай хүтэлбэрилдэг бригада шэнэ жэлэй түрүүшын 20 хоногой туршада 4000 метр газар үрэмдэбэ. Үрэмдэлгын хүдэлмэриин Нижневаторска управленидэ иимэ амжалта анха түрүүшынхеэ, Ханты-Мансийн национальна округто хоёрдохёо туйлагдаһан байна.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада ажалшадай энэ коллектив габшагай һайнаар хүдэлжэ гараһан юм. КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсожо, тус бригадын гэшүүд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байгаа. Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө үрэмдэгшэд хараалагдаһан графигай ёһоор хүдэлнэ. Ажалдаа шэнэ онол арга хэрэглэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар үрэмдэлгын станогой бүтээсэ нилээд дээшэлүүлэгдээ.

Тус бригадын ажалай амжалтанууд СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ харуулагдаха болонхой. Бригадир А. Д. Шакшин выставкын алтан медаляар шагнагдаа.

В. ОХОТСКИЙ,
ТАСС-ай корр.

Ханты-Мансийн округ.

МУЗЕЙДЭ ТАБИГДАБА

Манай ороной зүүн-хойто зүгэй арадуудай урданай соёл ба һуудал байдал тухай хөөрэһэн шэнэ зүйлнүүд Корягай национальна округой түб Палана посёлогой хизаар ороноо шэнжэлгын музейдэ табигдаба. Тундрада эртэ урда сагта һуугшадай агнуурида, загаһа барилгада, жэмэс ба эм домдо ородог ургамалнуудые суглуулгада хэрэглэжэ байһан зэр зэмсэгүүдые археологууд оложо, музейдэ бэлэглээ. Тэдэнэй олонхинь ангай яһаар, шулуугаар хэгдэһэн байха юм.

М. ЖИЛИН,
ТАСС-ай корр.

Корягай округ.

АМАН ЗОХЁОЛ СУГЛУУЛБА

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институдай арадай аман зохёол суглуулдаг экспедици Усть-Ордын Буряадай национальна округой районуудаар аяншалба.

Институдай эрдэмтэд эндэхи тосхон ба һууриин нютагуудаар ябажа, олон тоото материал суглуулаа. Тэдэнэй эгээл һайниинь тус институдай фольклорой секторэй хэблэн гаргадаг номуудта оруулагдаха юм.

Л. ЦЫРЕМПИЛОВ,
ТАСС-ай корр.

Усть Ордын округ.

ТҮРЭЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭЭ

Коми-Пермяцка национальна округой драматическа театрай репертуарта үшөө нэгэ зүжэг нэмэбэ: нютагай драматург С. Можаевай бэшэһэн «Бурелом» гэжэ спектакль табигдаа. Шэнэ зүжэг соо округой хүдэлмэришэн ангиин эгээ олон түлөөлэгшэдэй — модо бэлэдхэгшэдэй ажал хэрэг тухай хөөрэгдэнэ. Энэ зүжэг коми-пермягуудай хэлэн дээрэ табигдаа.

«Бурелом» — драматург С. Можаевай округой театрта табигдаһан табадахи зүжэг болоно. Арадай түүхын шухала шатанууд тухай, эндэхи газар дайдада Совет засаг тогтоолго ба тэрэниие бэхижүүлгэ тухай драматургын зохёолнууд соо хэлэгдэнэ.

А. КИПРИЯНОВ,
ТАСС-ай корр.

Коми Пермяцка округ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ. (дээрэhээ доошоо): фигурна hолжоролгоор Олимпиин наадагай чемпионууд болоhон Ирина Роднина Александр Зайцев. Санаар урилдагшад соохоо эрхимлэжэ, алтан медальнуудта хүртэhэн Николай Бажуков, Николай Круглов, мүнгэн медальда — Раиса Сметанина, бронзо — Галина Кулакова, мүнгэн Евгений Беляев, бронзо — Александр Елизаров.

ТАСС-ай фотохронико.

СССР-эй СУГЛУУЛАГДАМАЛ КОМАНДА ЭМХИМЛЭЖЭ ЯБАНА

ИНСБРУК. (ТАСС). Олимпиин үбэлэй XII наадагай ээлжээтэ урилдаан эхэнэр конькишадай дунда 1.000 метрэй зайда үнгэргэгдэhэн байгаа. Эндэ СССР-эй суглуулагдамал командын түлөөлэгшэ, Горький хотын 25 наhатай студентка, дэлхэйн хоёр удаа рекорд тогтооhон **Татьяна Аверина** зайгаа нэгэ минута 28.43 секунда соо гаталхадаа, Олимпиин наадагай **алтан медальда** хүртэбэ. Урилдаанай болохын урда тээ манай Татьяна иигэжэ хэлэhэн байгаа ха: «Олимпиин наадагай гансахан алтан медаляар өөрынгөө туйлаhан бүхы рекорднуудые hэлгэхэ hэм». Нээрээшье тэрэ түрүүшын алтан медальда хүртэжэ, hанамжаяа хүсэлдүүлбэ ха юм. Татьяна Аверина урда тээнь 500, 1.500 метрэй зайнуудта урилдахадаа, хоёр бронзо медальда хүртэhэн hааб даа.

1.000 метрэй зайда урилдаhан США-гай түлөөлэгшэд Нортбрука хотын 24 наhатай студентка Лна Поулос, Шила Янг гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлhэн байба.

Хойто үдэрынь **эхэнэрнүүд 3.000 метрэй** зайда урилдажа, Инсбрук хотын стадиондо сугларагшадай анхарал татаба. Энэ үдэр **манай Татьяна** бусад оронуудай хурдан солбон эхэнэр конькишадта мүхөөгөө абтахагүй байшоо. Тиин тэрэ зайгаа 4 минута 45.19 секунда соо гаталхадаа, Олимпиин наадагай **хоёрдохи алтан** медальда хүртэбэ бшуу.

САНАШАДАЙ УРИЛДААН

Эхэнэрнүүдэй дунда табан километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда Финляндиин Хелена Такало эрхимлэжэ, алтан медальда хүртэбэ. Тэрэ 1970 ондо дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө Чехословакида үнгэргэгдэhэн уласхоорондын мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадалсахадаа, табан километрэй зайда наймадахи hуури эзэлhэн юм. Харин 1974 ондо Фалунада дэлхэйн түрүү hууриин түлөө үнгэргэгдэhэн 10 километрэй зайда бронзо медальда хүртэhэн байгаа.

1974 ондо эстафетэ дамжуулгаар дэлхэйн чемпион болоhон, СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө хэдэн удаа эрхимлэhэн Сыктывкарай багша **Раиса Сметанина**, Саппорада болоhон Олимпиин наадагай гурбан удаа, дэлхэйн зургаа удаа чемпионка, СССР-эй габьяата **мастер Галина Кулакова** гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлбэ.

Ушөө дүрбэн медаль нэмэбэ

Эрэшүүлэй дунда 15 километрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда Сыктывкарай **Николай Бажуков**, Ленинградай студент **Евгений Беляев** гэгшэд эрхимлэжэ, алтан, мүнгэн медальнуудта хүртэбэ.

Эхэнэрнүүд болон эрэшүүлэй дунда шаргаар hолжоролгоор үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Ригын оёдолшон Вера Зозуля юhэдэхи, эрэшүүл Дайнис Бремзе, Владимир Шитов наймадахи, арбадахи hууринуудые эзэлбэ.

Фигурна hолжоролгоор үнгэргэгдэhэн наадада манай оронойэрхим фигуристнууд **Ирина Роднина, Александр Зайцев** гэгшэд Олимпиин наадагай чемпионой нэрэ зэргэдэ хоёрдохёо хүртэбэ.

— Роднина Зайцев хоёр мүнөөдэр хэзээ хэзээнэйхиhээ бэлэдхэл hайнтай. Тиимэhээ алишье гүрэнэй фигуристнууд Олимпиин наадагай дээдэ шагналда хүртэхэгүй. Эдэнэрэй гүйсэдхэhэн программань hонирхолтой, хүшэр хүндэ, — гэжэ фигурна hолжоролгоор Францийн комитедэй президент, урдандаа дэлхэйн чемпион ябаhан Аллен Кальма хэлэhэн байгаа.

СОВЕТ ХОККЕИСТНҮҮДЭЙ ХОЕРДОХИ ИЛАЛТА

Февралиин найманай үдэр СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд Олимпиин наадагай хоёрдохи уулзалга Польшын хоккеистнүүдтэй үнгэргэхэдөө, тэдэнэрээ аяар 16:1 (7:1, 6:0, 3:0) тоотойгоор шүүбэ. Энэ наадада Шадрин гурбан, Петров, Александров, Капустин гэгшэд хоёр хоёр шайба сохижо оруулhан байба.

Мүн энэ үдэр ФРГ-эй хоккеистнүүд Финляндиин командые 5:3 (2:1, 1:1, 2:1) тоотойгоор шүүhэн байна.

ОЧКОНУУД БОЛОН МЕДАЛЬНУУД

Февралиин 9-нэй байдалаар Олимпиин наадада үнгэргэгдөөд байhан мүрысөөнүүдэй удаа СССР-эй суглуулагдамал команда 95 очкотойгоор түрүүлжэ ябана. ГДР—71, США — 38, ФРГ — 26, Австри — 24, Финлянди — 23, Швейцариин команда 12 очкотой болонхой.

Мүрысөөнүүдтэ илажа гарахадаа абаhан медальнуудайнгаа тоогоор СССР-эй команда 14 (алтан долоон, мүнгэн 2, бронзо 5) медальтай болоhон. ГДР — 10, США — 6, ФРГ — 4, Финлянди, Австриин команданууд 3—3 медальнуудтай болоод ябана.

(ТАСС).

СПОРТ Спорт СПОРТ

РСФСР-эй ЧЕМПИОНУУД БОЛОБО

Хүдөө ажахын дээдэ hургуулинуудай дунда боксоор Россин Федерациин түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Ульяновск хотодо боложо дүүрэбэ. РСФСР-эй 20 гаран команда арhан бээлэйн шадабаритадай энэ ехэ наадада хабаадаhан байна.

Буряадай хүдөө ажахын институдай суглуулагдамал командын боксернууд ехэ амжалта туйлажа, командаараа Россин Федерациин чемпионууд болобо. Тренернүүд А. Б. Амагалонов, В. В. Павлов гэгшэд энэ талаар ехэ габьяатай юм.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэнэй дундаhаа манай институдай нэгэдэхи разрядтай Олег Ширдармаев шалгаржа, түрүү hуури эзэлбэ. Студентнэр Ц. Самбуев, Р. Будаев болон ветеринарна факультедэй кафедрын ассистент О. Шабанов гэгшэд мүн лэ бүхы уулзалгануудта илажа, РСФСР-эй чемпионуудай нэрэ солодо хүртөө. Ветеринарна факультедэй 3-дахи курсын студент Я. Арчимаев, зоотехническэ фекультедэй 4-дэхи курсын студент В. Норбоев хоёрдохи hууринуудта гараhан байна.

Тиигэжэ Буряадай хүдөө ажахын институдай суглуулагдамал командын 8 боксёр СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын шанда хүртэхын түлөө Ставрополь хотодо эхилhэн мүрысөөндэ хабаадажа байна.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАНДА ХАБААДАХАНЬ

Дүрэ буляалдаата барилдаагаар хүдөө ажахын институдуудай дунда РСФСР-эй чемпионат Эрхүү хотодо үнгэргэгдөө. Областьнуудай, хизаарнуудай, автономито республикануудай 21 командын барилдаашад ковер дээрэ гаража, тулалдаhан байна.

Хойто Осетиин хүдөө ажахын институдай студентнэр командаараа илаба. Манай БСХИ-гэй барилдааша хүбүүд — хоёрдохи, Эрхүүгэй хүдөө ажахын институдай спортсменүүд гурбадахи hууринуудта гараа.

57 килограммай шэгнүүртэн соохоо Буряадай хүдөө ажахын институдай студент Владимир Цэдашиев бултанhаа бар хүсэтэй, арга дүрэтэй байжа, чемпион болобо. Үнгэрэгшэ хабар институт дүүргэhэн Гармажаб Цыренов 62 килограммай шэгнүүртэ шалгарhан байна.

Тренер В. В. Баймеевэй hурган бэлдэдэг эдэ барилдаашад СССР-эй хүдөө ажахын дээдэ hургуулинуудай студентнэрэй дунда Пермь хотодо үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй наадада хабаадахаяа hаяар ошохо юм.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэ, ВЦСПС-тэ ба ВЛКСМ-эй ЦК-да. «Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшад». «КПСС-эй ЦК-гай XXV съездые угтуулан» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Дабаанай хоёр талада» — Г. Клепиковэй статья. «Экономико тухай бодолгүйгөөр» — электроэнерги гаргашалха тушаа шэнжэлэл.

Гурбадахи хуудаhанда. Хэблэгдэhэн материалай хойноhоо «Баримтанууд тодорхойлогдобо, хэмжээн... абтабагүй». «Уласхоорондын шэнжэлэл». Хилын саанахи hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Гансашье уялгын түлөө албан хэгдэнэгүй» — А. Климовай статья. «63 миллион бэшэгүүд ба открытканууд». — П. Казариновай корреспонденци. Олимпиин үбэлэй наадан дээрэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Анголын түлөө тэмсэл

Анголын арадай республикада эсэргүүгээр эзэрхэг түримхэй дай үүсхэhэн империализмын, үндэhэ яhанай илгаа гаргагшадай ба хархисуудай нэгэдхэгдэмэл хүсэнүүдэй түсэбүүд урагшагүйдэн панхаруудтана. Эндэ тохёолдоhон бэрхэшээлтэ байдалhаа гараха зорилготойгоор империалистнууд Анголые сүлөөрүүлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ эсэргүү дайнда хабаадаха хүлhэншэдые абаха талаар НАТО-гой оронуудта hүүлэй үедэ ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Хүлhэншэдые таталгын хүтэлбэри, тэрээндэ мүнгэ зөөри hомололгын хэм хэмжээн дээрэhээ харахада, Анголодо дайшалхы үргэн ябуулга хэхээр НАТО-гой сэрэгэй бүлэгтэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна гэжэ багсаахаар.

Лондоной «Дейли телеграф» газетын бэшэhэнэй ёhоор, хүлhэншэдэй олоналиональна армида хүнүүдые абаха ба hургаха талаар элдэб оронуудта үнгэргэгдэжэ байhан хүдэлмэри hайнаар зүбшэн хэлсэгдэhэн, түбэй нэгэ газарhаа хүтэлбэрилэгдэнэ. Хүлhэншэдые таталгын гол эмхидхэлшэд США-гай тагнуулай түбэй управлени (ЦРУ), Урда Африкын нюуса албан ба баруун оронуудай тагнуулай албан болоно. Хүлhэншэд гол түлэб американ буу зэбсэгээр хангагданхай, нилээд олониинь дайшалхы ябуулгануудта хабаадажа байна гэжэ баруун оронуудай хэблэлдэ бэшэгдээ hэн.

Анголодохи эзэрхэг түримхэй ябуулгын ямаршье нюуса далдагүйгөөр гадаадын империалис хүсэнүүдтэ түшэглэдэг байhан ушар хадаа Анголын арадай республикада эсэргүү добтолгын үргэдэжэ магад байhаниие гэршэлэн харуулна. Энэ ушар дээрэhээ hанаагаа зобонгүй байхын аргагүй. Баруун оронуудай түрүү үзэлтэй организацинууд, ажал ябуулагшад, Африкын бэеэ даанхай гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, эб найрамдал, эрхэ сүлөө ба арадуудай аюулгүй байдалда дуратай бүхы хүнүүд хүлhэншэ алуурщадые албанда таталгые эрид шууд буруушаана.

Анголын арадай республикые хүлhэншэдэй хүсөөр унагааха энэ hэдэлгэдэ шанга сохилто үгэхэнь лабтай. Анголые сүлөөрүүлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы амжалтанууд, дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй, нэн түрүүн социалис хаин нүхэсэлэй оронуудай энэ гүрэнэй арад зониие дэмжэлгэ хадаа Анголын арадай илалтын эшэ үндэhэн болоно. Анголын арадай тэмсэлтэй hаналаа нэгэдэлгын Луандада үнгэргэгдэhэн уласхоорондын онсо шухала конференци энэ дэмжэлгэ туhаламжын бодото гэршэ боложо үгөө.

Энэ ехэ хуралдаанда хабаадагшад — дэлхэйн элдэб оронуудай 80-hаа дээшэ делегаци. Эхэ орондоо урбалта хэhэн ФНЛА ба УНИТА гэдэг отрядуудта эльгээгдэхэ баруун оронуудта хэгдэжэ байhан хүлhэншэдые таталгые зэбүүрхэн буруушаагаа. Тэдэнэр Анголын арадай республикын правительствые мэдэрхэ, залуу энэ гүрэниие аршалан хамгаалха кампани бүхы дэлхэйдэ эмхидхэхэ, интервентнүүдтэ, Эхэ орондоо убагшадта, хүлhэншэдтэ ямаршье туhаламжа хүргэхэгүй гэhэн уряатайгаар дэлхэйн бүхы гүрэнүүдтэ хандаба.

Бэеэ даанхай байдалаа бэхижүүлхэ зорилгоор

Канадын премьер-министр Пьер Элиот Трюдогой албанай хэрэгээр Мексикэ, Куба ба Венесуэлэ ошожо, эдэ оронуудай гүрэнэй ажал ябуулагшадтай хэhэн хөөрэлдөөе Хойто ба Урда Америкын олонниитэ ехэ анхаралтайгаар ажаглажа байба.

Энэ ажаглалтын ниимэ байхань зүбтэй. Дэлхэйн энэ районой гүрэнүүдтэй Канадын харилсаа холбоогоо бэхижүүлхые оролдожо байhаниие Канадын правительствын толгойлогшын Латиин Америкэ ошолго элеэр харуулба. Гадаадынь политикын энэ хараа бодол ямар удхатайб гэхэдэ, оронойнь национальна бэеэ даанхай байдалай бэхижэжэ, США-hаа дулдыданги байлгань улам hуларжа үргэлжэлhөөр.

П. Э. Трюдогой Куба ошолгонь илангаяа ехэ удха шанартай байба. Холбоото Штадуудай хэды баалалта хэжэ байгаашье hаань, 60-аад онуудай эхээр эрхэ сүлөөгэй аралда политико-экономическа талаар хэгдэhэн газаашалгые дэмжэнгүй, харилсаа холбоогоо улам хүгжөөжэ захалhаниинь тэмдэглэхэ хэрэгтэй. 1972 онhоо Кубада эльгээгдэдэг Канадын экспорт 3 дахин, Канадада эльгээгдэhэн Кубын экспорт 7 дахин ехэ болоо.

КПК-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, премьер-министр Фидель Кастро албанай хэрэгээр П. Э. Трюдогой ерэлгэдэ сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, Куба — Канадын харилсаанууд хадаа социальна ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай хоорондо харилсаануудые байгуулгын, амгалан ёhоор зэргэ оршон ажаhуулгын эрхим hайн жэшээ болоно гэжэ онсо тэмдэглээ. Куба-Канадын баталан абаhан коммюнике соо нэгэ ниимэ юумэндэ онсо анхарал хандуулмаар. Европодохи аюулгүй байдал ба харилсаа холбооной талаар үнгэргэгдэhэн зүблөөнэй үрэ дүнгүүдые хоёр орон hайшаан дэмжээ, шахардуу шанга байдалые hуларуулха талаар тэрэ зүблөөн дээрэ hайшаагдаhан гурнмуудые дэлхэйн ондоо районуудта дэлгэрүүлхын түлөө оролдохоор бэлэмди гэжэ тэндэнь хэлэгдэнэ.

П. Э. Трюдогой Мексикэ ба Венесуэлэ хүрэhэн ушар баhал шухала удха шанартай. США-hаа дулдыданги бэшэ байха политика бэхижүүлхэ талаар эдэ гүрэнүүд Латиин Америкын оронуудай дунда ехэ үүргэ дүүргэнэ. Канадын шэнжэлэгшэдэй хэлэhэнэй ёhоор Трюдогой Мехикэдэ, Гаванада, Каракаста хэhэн хэлсээнүүд яhала амжалтатай байжа, тодорхой үрэ дүнгүүд туйлагдаа. Хэгдэhэн хэлсээнүүдэй ашаар канадо-кубын экономическа харилсаануудые үргэдхэхэ тухай Канада ба Мексикэ хоёрой хоорондо худалдаа наймаа үргэдхэхэ тухай, Канадын Венесуэлэдэ үгэдэг экспортын хэмжээ ехэ болгохо тухай шиидхэбэри абтаа.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй баруун хахадай оронууд өөhэдынгөө аша туhын хэрэгые хамгаалгада нэгэдэлтэй болохые оролдодог болоо гэжэ хэлсээнүүдэй дүнгүүд харуулба. Бэеэ даанхай байдалай, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, алишье талада ашатай туhатай байлгын үндэhэн дээрэ тэдэнэр харилсаагаа хүгжөөн үргэдхэнэ.

Мойнихэн отставкада юундэ гарааб?

Уласхоорондын байдалаар hүүлэй үдэрнүүдтэ абтаhан мэдээсэлнүүд соохоо США-гай ООН-дохи саг үргэлжын түлөөлэгшэ Д. Мойнихэн гэгшын отставкада гараhан ушар анхарал татана.

Гарвардска университедэй профессор байhан, үзэл бодолоороо консерватор Д. Мойнихэн гэгшэ ООН-ой дипломатическа албанда богонихон болзорто байха зуураа яhала мэдээжэ болоhон байна. Гэбэшье үгэ хэлэхэ шадабаряар гү, али дипломатическа албаар мэдээжэ болоо бэшэ юм. Уласхоорондын хуралдаанай трибуна дээрэhээ «хүйтэн дайгаар» журөөдэдэг, Америкын союзнигууд болон нүхэсэгшэдтэ, мүн сэрэгэй бүлэглэлдэ оролсодоггүй оронуудта баалалта хэдэгээрээ «сууда» гараhан хүн.

Уласхоорондын энэ организацида Вашингтоной «олонхидые дахуулдаг» сагай үнгэржэ, американ дипломатиин өөрынгөө хараа бодолые бэелүүлхэдэнь тон бэрхэшээлтэй сагай ерээд байхада ООН-до США-гай түлөөлэгшын тушаал Мойнихэн эзэлээд туршаба гээшэ.

Дэлхэйн элдэб районуудта Америкын нүлөө ба зонхилхы булюу байдал аршалан хамгаалгада зорюулагдаhан Вашингтоной гадаадын политикада эсэргүүтээр олонхи гүрэнүүдэй түлөөлэгшэнэртэй бодоhон бэрхэшээлнүүдтэй ООН-до США-гай түлөөлэгшэ нэгэтэ бэшэ ушарhан байха юм. hаяхан бэеэ даанхай байдалтай болоhон, дулдыданги бэшээр хүгжэхэ замда гараhан оронуудай түлөөлэгшэдэй үгэ хэлэлгэ Мойнихэнэй дурыень гутааhан байна. Профессорэй тушаалтайшье hаа, Америкын дипломат «гар булга мушхаха» бүдүүлиг арга хэрэглэдэг байгаа.

Мойнихэн Израилиие, тэрэнэй эзэрхэг түримхэй политика хамгаалжа, араб болон африкан оронуудые бүдүүлигээр муушалжа байhаар нэрэ солоёо ехээр бузараагаа. Тель-Авивта туhалhанайнь түлөө нёдондо Америкын сионистнуудай тэрээндэ «алтан медаль» барюулhаниинь гайхалтай бэшэ юм.

Гэбэшье Мойнихэн «шадамар дипломат» боложо шадаагүй дээрэhээ отставкада гараа гэhэн тобшолол хэхэ болоо hаа, буруу болохо! ООН-до США-гай урданайнь булюу байдалые энэ дипломадай бусааша шадахаяа болиhыень гүрэнэйнь департамент үнинэй мэдэдэг байhан. Мойнихэнэй оставкада гараhан бодото байдал тэрэнэй гансахан шадабаригүйhөө бэшэ, харин США-гай гадаадын политикын бэрхэшээлтэ байдалда ороhоhоо уламжална.

В. СКВОРЦОВ, М. АРТЮШЕНКОВ, О. АНИЧКИН.
(ТАСС).

Хилын саанаhаа
Телеграф Телефон Радио

ЛИССАБОН

ПКП-гэй ЦК-гай ПОЛИТКОМИССИИН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

ПКП-гэй ЦК-гай Политкомисси мэдүүлгэ толилуулба. Орон доторхи байдалда энээн соо гүнзэгы шэнжэлэл үгтэнэ. Португалиин хархис ба консерватива хүсэнүүд мүнөө үедэ эдэбхитэй ябуулгануудые хэжэ байна. Экономикодо, ниитэ-политическэ байдалда ехэ капиталай байдал hэргээхые эдэнэр оролдоно. Олохон ушарта засаг захиргаан эдэ хүсэнүүдые дэмжэнэ гэжэ ПКП-гэй ЦК-гай Политкомисси тэмдэглэнэ. Промышленностиие гүрэнэй мэдэлдэ абаха, аграрна реформо хэхэ, хүдэлмэришэдэй хиналта тогтооха гэхэ мэтэ Португалиин революциин туйлалтануудта, демократическа эрхэнүүдтэ аюул тохёолдуулна.

Гүрэнэй аппарадта түрүү үзэлтэй хүнүүд тушаалhаа буулгагдана. Тиигэжэ хара амяа хараhан хүнүүд аппарадта оруулагдана. Энэнь үргэн ниитэ ажалшадай ашаа туhада харюусанагүй.

Португалида демократическа гурим, журам тогтооходо политическэ бүхы ажал ябуулагшадай нэгэдэл hэргээхэ шухала гэжэ Политкомисси түгэсхэлдөө тэмдэглэнэ.

МЕХИКЭ

Бата нэгэдэлэй съезд

ТАСС

Латиин Америкын оронуудай нэгэдэлэй съезд эндэ нээгдэбэ. Энэ түбиин 16 ороной политическэ ба ниитын эмхинүүдэй делегацинууд тэрэнэй хүдэлмэрндэ хабаадана.

Латиин Америкын байгаалиин баялигуудые хамгаалха, гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, амгалан ёhоор зэргэ оршохо, энэ районохи оронуудай экономическа нэгэдэл хангаха, Латиин Америкын арадуудай соёлой ба түүхэтэ үнэтэ баялигуудые сахин хамгаалха, арьбадхан хүгжөөхэ болон бусад асуудалнуудые съезд хаража үзэхэ байна.

Латиин Америкын нэгэдэлэй гүйсэдхэхэ комитедэй вице-президент Сантьяго Авалос Савала съезд дээрэ элидхэл хээ. Американ империализмын ба энэ түбидэхи гүрэнүүдэй байгаалиин баялигуудые хайра гамгүйгөөр ашаглан абажа байдаг олонациональна компанинуудта эсэргүү тэмсэлдэ Латиин Америкын оронуудай нэгэдэлые бэхижүүлхэ гээшэ съездын гол зорилго болоно гээд тэрэ мэдүүлээ. Латиин Америкын оронуудтахи США-гай сэрэгэй бүхы баазануудые усадхаха шухала гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Тобшо мэдээсэлнүүд

Δ Урда Африкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй, ФНЛА-гай ба УНИТ-ын бандануудай нэгэдэмэл хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа Анголын Арадай Республикын Национальна арми бүхы фронтнууд дээрэ добтолхы ябуулгануудаа амжалтатайгаар хүгжөөжэ байhаар гэжэ Луандаhаа абтаhан мэдээсэлнүүд дотор хэлэгдэнэ.

Δ Капитализмын бүгэдэ ниитын зүришэлдөөнэй улам hүжэржэ байhан ушар — СЕПГ-гэй ЦК-гай орган «Нойес Дойчланд» газетын статьягай темэнь болоно. Энэ газетэ капиталай оронуудтахи ажалгүйдэлгэ, саарhан мүнгэнэй үнын уналга ба бусад зүришэлдөөтэ үзэгдэлнүүдые шэнжэлнэ.

Δ Лондоной «Дейли телеграф» газетэ ЕЭС-эй («Юрэнхы дэлгүүрэй») комиссиин мэдээнүүдые тунхаглахадаа, үнгэрэгшэ жэлэй туршада Англидахи ажамидаралай үнэ сэнгэй улам хүндэржэ, «Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаатай бусад оронуудайхиhаа хоёр дахинhаа ехээр хүндэржэ байhан тухай дурдаба.

Англидахи граждан эрхын эбдэгдэдэг тухай асуудалда анхарал хандуулна. Газетын бэшэhэнэй ёhоор, гэмтэ ябадал гаргаа гэжэ hэжэглэгдэhэн хүнүүдые мүшхэхэ үедөө Англиин полици этигэмжэ түлөөлэлгээ ехээр хэтэрүүлнэ гээд юристнүүд тоолоно.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

ТАСС

Францийн Индиин океан соохи колониинь байhан Коморско аралнуудтахи байдал тухай асуудалые ООН-ой Аюулгүйн Совет хаража дүүргэбэ. Коморско бүлэг аралнуудай нэгэн дээрэ Францийн референдум үнгэргэхэ хараатай байhантайнь дашарамдуулан, Коморско гүрэнэй правительствын гуйлтаар тэрэ зарлагдаhан байгаа.

Сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй бүлэг оронуудай үүсхэлээр абтаhан тогтоолой проект Аюулгүйн Соведэй үзэмжэдэ табигдаа. Референдум үнгэргэлгэ Коморско аралнуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаhан ябадал болоно гээд тогтоолой проект дотор хэлэгдэнэ. Коморско правительствын бэеэ дааhан, дулдыданги бэшэ байдалда, нэгэдэлдэ, газар дайдынь бүрин бүтэн байлгада хоро хүргэhэн али бүхы ябуулгануудhаа Францийн правительство арсаха ёhотой гээд проект соо уряалагдана.

Тогтоолой проектын түлөө Аюулгүйн Соведэй 11 гэшүүн орон, эдэнэй дунда СССР дуугаа үгэhэн байна. США, Англи, Итали hаналаа бариба.

Гэбэшье Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүн Францийн хориюл табиhан дээрэhээ тогтоолой проект баталагдан абтаагүй.

Гадаадын политикын гол ёhонуудые баримталан, Коморско аралнуудые бэеэ дааhан байдалтай гүрэн гэжэ Советскэ Союз мэдэрээд, энэ оронтой дипломатическа харилсаа тогтоогоо гээд СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

ВАШИНГТОН

Хүшөөлэлтэгүй худалдаа наймаанай түлөө

ТАСС

Америкын гадаадын худалдаа наймаанай асуудалда, зүүн ба баруун оронуудай хоорондын худалдаа наймаа хүгжөөхэ саашанхи арга боломжонуудта зорюулагдаhан сонсолго США-гай конгрессэй сенадай финансын комиссида, сенадай худалдаа наймаанай комиссида боложо байнхай.

Энэ үеэр худалдаа наймаанай бүлэгүүдэй түлөөлэгшэд, экономическа экспертнүүд Советскэ Союзтай худалдаа наймаагаа үргэдхэхэ, худалдаа наймаанда тойбо татадаг хизаарлалтануудые болюулха шухала тухай хэлэнэ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.00 — Олимпиин үбэлэй наадан. Фигурна hолжоролго. Спортивна хатар (үнгэтэ). 10.20 — «Түрэл орон». Украинын Совет Социалис Республика. 10.50 — Забhарлалга. 11.00 — «Москвагай концертын залнуудаар» — шэнжэлэл. 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 — СССР-эй АН-ай гэшүүнкорреспондент Н. Н. Моисеевтэй «Орлёнок» телестудиин юнкорнуудай уулзалга (үнгэтэ). 12.55 — «Прочность открывает мир» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм (үнгэтэ). 13.10 — «Арадай оюун бэлиг» — шэнжэлэл. 13.55 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». Ороной нүүрhэнэй промышленностиин түрүүшүүлэй хөөрэлдөөн. СССР-эй нүүрhэнэй промышленностиин министр Б. Ф. Братченко дамжуулга хүтэлнэ (үнгэтэ). 14.40 — «Строговы» — олон серитэй уран hайханай телевизионно фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 15.50 — Забhарлалга. 16.00 — Олимпиин үбэлэй наадан (үнгэтэ). 18.25 — Хүгжэмтэ забhарлалга. 18.30 — «Время». 19.00 — «Манай сэсэрлиг» (үнгэтэ). 19.30 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан (үнгэтэ) 20.15 — «Арадай оюун бэлиг» — шэнжэлэл (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 21.15 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан».

«Орбита». 21.40 — «Строговы» — кинофильм (1-дэхи сери). 22.50 — Забhарлалга. 23.00 — «Москвагай концертын залнуудаар». 24.00 — «Время». 00.30 — Олимпиин үбэлэй наадан. Хоккей. США — Финлянди. Фигурна hолжоролго. Спортивна хатар.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.50 — «Ленинэй парти мүнөө үедэ» (буряадаар). 20.10 — Телевизионно hонин. 20.30 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 20.50 — «Танаи бэшэгүүдээр».

«Орбита» 21.15 — «Влтава мүрэниие зубшан» — баримтата фильм (ГДР).

Г. Б. ЦЫДЕНО[В]

Социалис Ажалай Ге... союзна тухай пенс... Гомбо Боболоевич Цы... удаан саг соо хүндэор ... шэлhэнэй hүүлээр наhа... раба.

Тэрэ 1909 ондо Барг... най аймагай Баян-Гол ... хондо үгытэй айлай ... түрөөд, 14 наhатайhаа ... батраагаар хүдэлжэ, ... лайнгаа намтар эхилээ ... 1924 ондо — комсом... харин 1929 ондо пар... зэргэдэ ороhон байгаа.

Хүдөө нютагта соци... байгуулалта зохёохын ... тэмсэлдэ партиин пол... бэелүүлгэдэ Гомбо Боб... вич эдэбхитэйгээр хаб... hан байгаа. Тэрэ түрүү... лэй нэгэн боложо, кол... ороhон юм. Сомоной Со... түрүүлэгшээр, удаа... ВЛКСМ-эй Баргажанай ... комой секретаряар hунга... ба.

КПСС-эй ЦК-гай дэр... хи Пропагандистнуудай ... дэ hургуули дүүргэhэнэ... hүүлээр 1937 онhоо ... тэрэ партиин Сэлэнгын ... комой парткабинедые ... шаар, Главлитогой нача... гаар, республикын ра... митедэй түрүүлэгшээр ... дэлбэ.

1944 ондо Г. Б. Цы... партиин Хурамхаанай ра... мой секретаряар, 1952 ... до нэгэдэхи секрет... hунгагдаа hэн. 1955 ... 1961 он болотор Гомбо ... болоевич Баргажанай ай... гай Карл Марксын нэр... тэ колхозой түрүүлэг... хүдэлhэн юм.

hүүлэй үедэ — 197... болотор тэрэ КПСС-эй об... мой партийна архивые ... шаар ажаллаа.

Г. Б. Цыденов табин ... жэл соо КПСС-эй ... гэдэ жагсажа ... hан Коммунис ... үнэн сэхэ хүбүүн байгаа. ... ластной партиина орга... цинн эльгээhэн лэ газ... хүдэлхэдөө, партиина д... габариень амжалтата... дүүргэхын, ажалшадай ... гэл найдабари харюу... тула бүхы хүсэ шадала... шэ зоригоо сүм элсүү... hэн.

Г. Б. Цыденов КПСС... обкомой, партиин Хурам... най, Баргажанай райко... дай гэшүүнээр, эдэ ай... дай ажалшадай депутату... аймагай Соведүүдэй деп... даар нэгэнтэ бэшэ hунга... hан байгаа.

Хүдөө ажахын үйлэ... рние хүгжөөлгэдэ ехэ ... таяа оруулhанайнь ... Г. Б. Цыденовтэ Соци... Ажалай Геройн нэрэ ... 1959 ондо олгогдоо hэн.

Г. Б. Цыденов тухай ... гнн дурасхаал тэрэниие ... дэхэ, таниха, мүн хамт... дэлhэн хүнүүдэй зүрхэ ... хэлдэ хэтэдээ үлэхэл.

А. У. Модогоев, Б. ... Семёнов, Н. Б. Пивовар..., К. М. Продайвода, А. ... Бадиев, В. Ф. Лысов, ... Бирюков, А. М. Бел..., В. И. Титов, А. Б. Бар...нов, И. К. Щёкотов, Ц. ... Цибудеев, Ц. Ц. Мит..., Д.-Н. Т. Раднаев, ... Раднаев, К. Д. Дагба..., Б. Б. Ринчинов, В. Е. ...маев.

САГАЙ УЛАРИЛ

Республика доторхай ... хэжэ, сэлмэжэ байха, ... нютагуудта багаханнаар ... орохо, hулаханаар шуур... ха. Баруун тээhээ 3—7 ... хүсэтэйгөөр hалхилха. Те...ратура дунда зэргээр ... 16, хойто аймагуудаар 16... 21, Баунтын аймагта 21—... Кабанскын, Хяагтын ... гуудаар 6—11 градус хү... болохо. Улаан-Үдэ хотод... ниндөө 24—26, үдэртөө 1... 14 градус хүйтэн ... байха.

Февралиин 11—12-то ... хэжэ, сэлмэжэ байха, h... наар hалхилха. Темпе...ра hүниндөө 27—32, ... төө 15—20 градус хү... болохо.

Редакторай орлог... **М. Н. НИМАЕВ.**

Манай адрес, телефон...

г. Улан-Удэ, ул. Ле... 35. Телефоны: редактора ... 2-54-54, приемная — 2-51..., зам. редактора — 2-68..., зам. редактора — 2-6..., отв. секретаря — 2-50..., секретариат — 2-66-76, ... делы: партийной жизн... 2-60-91, сельского хозяй... 2-64-36, 2-63-86, пропаг... и агитации — 2-56-32, ... мышленности и строитель... — 2-61-35, советского стр... тельства и быта — 2-6..., культуры и школ — 2-60..., писем и селькоров — 2-67..., информации — 2-34-05, ... щественная приёмна... 2-56-62, машинное бюро... 2-57-63, корректорска... 2-35-95, фотолаборатори... 2-33-61.